

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XV. Нью-Йорк. Четвер, 7-го Лютого 1907. Число 6

Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, February 7, 1907. No. 6.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

Увага

для секретарів місцевих братств і відділів „Р. Н. Союза“.

Понеже секретарі місцевих відділів і братств безустанно домагають ся статутів і грамот членських від голов. секретарів і в деяких своїх письмах дожують гнівно голов. урядникам, ддятого звертаю їх увагу, що такі секретарі роблять се не розсудно і безвідставно і тільки забірають дорогий час на відписуване листів і оправдання, та зражають головних секретарів до праці. Звертаю їх увагу і на те, що діловодство в „Союзі“ через реорганізацію дуже утруднилось і черв те головні урядники мають що раз то нову працю, якої годі було сподіватись, а кожда така праця забірає немало часу. Описати се докладно трудно, хіба буде можливо устно розповісти при справозданню набудучій конвенції перед делегатами. Се раз.

Друге, нових статутів і грамот голов. секретарі еще не мають готових, а то ддятого, що Головна Конвенція поручила Головному Урядови, щоби нові статуты дати обробити лорери, щоби они годились з законами Сполучених Держав і щоби були перетолковані на американський язык і в двох языках друковались. Так само Конвенція поручила, щоби видати нові грамоты в кольорах для всіх членів „Союза“. Отже статуты і грамота, сі найголовніші річі для нашої організації, котрі деяким членам або секретарям видають ся дурничкою, забірали тільки часу і розличних перепон, що еще до днесь не суть готові. Ходить не о се, аби статуты були о місяць чи два скорше, але аби були до-

не треба було їх всегда на кожній конвенції перемінювати. Грамоты членські ми дали до друку одній поважній фірмі в Нью-Йорку еще в місяцю Септембрі, але через страйк робітників-літографів, котрий тягнув ся вже кілька місяців, та фірма нам роботу не віддала еще до сего часу, а також жадна фірма не хотіла зробити з нами контракт, щоби на означений час скінчити роботу. Отже як статуты „Р. Н. Союза“, так і грамоты не будуть скорше готові як при кінці місяця лютого або в марці. Но скоро ми

роботу сю відберемо, так сейчас вишлемо їх всім відділам для всіх членів. Для того члени „Союза“ можуть провадитись після правил старих статутів і після ухвал IX. Головної Конвенції. Члени, котрі не набули грамот членських, нехай будуть спокійні, бо се їм не перескажає бути членами „Союза“. Всі члени сли сповняють свої обовязки суть забезпечені на посмертне таке, яке послідна Головна Конвенція ухвалила.

К. Курвіс,
голов. предс.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР.

Л ю т ы й.		
7 Ч.	† Григорія Бгсл.	
8 П.	Ксенофонта	
9 С.	Іоана Золотост.	
10 Н.	О. бл. сині. бфр.	
11 П.	Іспатия	
12 В.	Трох Святит.	
13 С.	Кира. Іоана блас.	

Протпу всіх пп. бизнесменів, котрі оголошували ся в календарі на р. 1907, щоби поприслали як найскорше належитість за оголошення до мене.

о. С. Макар,
11 May Str., Ansonia, Conn.

Звертаємо увагу усіх наших читачів на се, що хто не має оплаченої „Свобода“ наперед, тому не можемо її висилати враз з другими часописями, але мусілиб ми на кожде число наліплювати одного цента і висилати его осібно. Таке є нове розпоряджене тутешньої почти і ми мусимо строго его держатись. Ввиду сего если хто не хоче аби ему спинювати висилку „Свободи“, зволить належну за неї суму всегда вперед нам прислати.

Редакція „Свободи“.

Минулого Вівтірка приїхав до Нью-Йорку о. Петро Лучечко з Галичини. Він перебуває тимчасово в гостинній домі о. І. Константина в Шамокин, Па.

Як пише „Gazeta Polska w Brazylii“ має в Курітібі в недовзі почати виходити четверта з ряду польська часопись. Як звістно є там 45.000 поляків, які суть в силі удержати аж чотвари часописи, як що Русини яких в Курітібі є дуже мало що менше, бо 40.000 на жаль не тільки, що немають ні одної часописи, але і нема надії, щоб там відносини вскорі поіпшили ся. Русини, які що до числа займають в державі друге місце (рівно як і Поляки) немають навіть можности видавати свою часопись, бо нема

там рускої друкарні а зложена сума на закупно черенок є дуже ще мали і зовсім не вистарчаюча. Чи маємо все і всюди бути гіршими від других?..

Після вісток з Вінніпегу найшла поліція з А. Boniface п'ятьох мушин, одну живку і дигину замерзлих в степу. Усі они були з Галичини, покинули потяг залізничий недалеко Starbruck, і пішли у степ де і найшли смерть. Дитина давала еще слабі знаки життя, коли нещасних найдено. Як що они покинули потяг, павував власне дуже лютий мороз; термометр стояв 40 степенів ниже нуля.

Хлопи проти попів. До усіх росийских конвисторій напливає величезна маса подань від попів з губерній орловської і саратовської з просьбою о перенесені їх до иньших губерній, позаяк хлопці не хочуть їм за треби зовсім нічо платити. У тих попів є тепер крайня нужда та їх родини тяжко голодують.

Двадцять п'ять до тридцять майнерів, по найбільшій часті чужинців, впало зновою жертвою катастрофи, яка дучила ся на дни 4 го с. м. в шахті ч. 25 в Thomas побіч Elkins. Причиною катастрофи був вибух газів. П'ятьох майнерів, які власне у хвилю вибуху хотіли з'їздити у шахту весіло ся еще уратувати. Є майже певною річю, що усі робітники, які у хвилю катастрофи знаходили ся під землею, пали жертвою. До тепер змогли ледви 8 трупів видобути на верх, та праці ратункові поступають дуже повільно і остророжно; трех урядників, що не вважаючи на небезпеку хотіли ся дістати до шахти впали наслідком убійчих газів та мало що не побились своїм життям числа жертв. Колиб катастрофа случила ся була о пів години пізніше, булаб потягнула за собою що найменше сотку людей.

На днях в Шікаго почала виходити в чеській мові жіноча часопись, яку ведуть виключно лише самі жінки. І так жінки не тільки єю редагують, але і складають, переводять коректу і т. д., одним словом взагалі в редакції працюють лишень самі жінки. У редакції не побачить ся ні на лік одного мушчини. Одинокі мужеські імена, які бачить ся у редакцій-

них книгах, се суть передплатники, а сих є споре число. І ся часопись тішить ся великою популярністю не лишень у самім Шікаго, де є досить значне число чехів, але також і у многих иньших містах стрінула ся з великою симпатією. Не є се жіноча часопись у сьому значіню у якому ми звикли таку брати: противно, у ній не знайде ся ні слова про мода або кухонні рецепти; єї стремління є піднести духову рівень чеських жінок та робітниць, та й горачо вона заступає ся за право голосовання жінок.

Уряд санітарний в Панамі оголошує, що в місяці грудня м. р. було поміж 8200 білими робітниками, занятыми при будові каналу 8 случайв смерти, а загальний процент смертности виносить 11 на один тисяч. В місяці січні було на 1000 білих робітників пересічно 30 хорих.

Епископ дієцезії епископальної в Trenton N. J. John Scarborough оголосив в часописях заяву, у якій називає себе „соціалістом в повнім слова значіню“. По иньшим говорять: „Я єсьм соціаліст, зовсім так само як і всяка людина, який лежить на серці, щоб піднести духовий рівень людскости. Я горячо бажаю і хочу жити для добра людскости. Я є таким соціалістом і таким соціалістом є усякий чоловік, усяка одиниця, яка стремить до визволення людскости з духової і фізичної неволі.“

Тисяч п'ятьсот людей утратило жите. 11 січня с. р. залило море остров Сімау, який лежить побіч великого острова Суматри що входить в склад архіпелагу всхідно-індійского і належить до Голандії причім стратило поверх тисяч п'ятьсот людей жате. Як виходить з дослідів фізіологічних в наслідок землетрясення залили цілий островець, який почав поволи западати у глибини морску, так що тепер полишило ся з нього лишень пару голых скель. А був се спорий шмат землі: вісімдесять миль довгий а п'ятнадцять широкий. Мешканцями острова були на пів дикі варвари які вели поміж собою безнастанні борби та були поділені на численні племена. Тепер усі згідно сповідають у морській глумиві...

Англійський перевозовий корабель „Clavering“ який 1-го с. м. виїхав з Лондону до Нью-Йорку наїхав на підземну скалу коло місця де впадає у море River Tees. Філі морські докінчили діло знищення, при чім 39 людай залози знайшло смерть.

В Дугас, Аріз. убили трен чоловіка іменем Роджерс. Компанію заскаржили о відшкодоване аж три жени небіщика і дістали від неї 700 доларів. Сума га прийшла до рівного поділу між 3 жінки і 25 дітей.

Після телеграфічних вісток вислід правиборів які відбули ся 27 м. м. у Москві і Петербурзі був слідуєчий: у Петербурзі вибрано 34 соц. демократів, 11 соц. революціонерів і 77 независимих радикалів, а в Москві 52 соц. дем., 5 соц. револ., 25 конст. демократів, 97 независимих консервативів, 3 повизшого саїдує, що вислід німецьких виборів до парламенту не мав ніякого впливу на росийські правибори, позаяк як бачить ся, рос. робітники вибрали самих вольнодумних і революційних виборців.

Палата торговельна в Монреалю зажадала, щоб по причині великого браку робітників правительством внесло на якийсь час поголовний податок (500 дол.), який до сих пор був наложений на кожного хиньского виселенця.

Французке міністерство оголосило минувшого місяця виследи спису населення з 4 марта м. р. Показує ся, що населене Франції виносить 39 мільонів, 259 тисяч 267 людай. Коли порівнаємо вислід сеї статистики зі статистикою з 1901 року, то побачимо, що за 5 літ прибуло у Франції всего 290332 людай; в самім Парижі збільшило ся населене о 49 тисяч 325 людай. В Парижі живе 2 мільона 763 тисячі 399 людай.

Страшна катастрофа стала ся недавно в містечку Феджджа Аббате коло Палермо на острові Сицилії. Підчас богослуження завалила ся церков, в котрій було 40 людай і всіх їх засипала. Доси видобуто з під розвалин 2 убитих і 12 тяжко покалічених.

Підчас засідання шведского парламенту виступив рад з пропозицією нового, загального, тайного виборчого права. Посли мають бути вибрані на протяг 6, а не як до сих пор, на про-

тяг 9 літ. Кандидати мусять мати більше як 35 літ життя і від протягу послідних трох літ бути власителем посілости ґрунтової вартости 22.000 доларів, або виказати ся річним доходом 1100 доларів.

Як доносять з Пітсбурга дня 1-го лютого відішлов з тамтешних майнів перший транспорт вугля для Німеччини. Три дальші вози вугля мають сими днями вправити ся опять до Нью-Йорку, звідки цілий ладунок 9 с. м. має відійти до Німеччини.

В Берклі, Кал. Филиппеневь вдав іспат адвокатский. Є се перший фліппинський адвокат в Злучених Державах.

Англійський пароход „Consols“ який виїхав 11 січня з Rosario в Аргентині і на днях прибув у Гамбург, задержано в карантанні, позаяк показало ся, що корабельні щурі суть заражені бакцилами джуми.

В місті Uniontown в Пенсильвенії кипув ся Ант. Салп зовсім роздязнений коміть головою у отвір величезної печи, детопить ся руду і в сей спосіб покінчив усі рахунки зі житем.

Минулої субота була експлозья в палаті сербского пранца. Догадують ся, що був се невдалий атентат на его жите.

Канада і Аргентина злучились проти Злучених Держав і мають доставляти мяса для Англії і Німеччини.

Канадський уряд задумує побудовати свою власну залізницю з Вінніпег до Годсон Бей.

В. Дефенбо з Кокомо, Інд. записав в послідній воли 50 тисяч на церков під тим услівем, що его духа виберуть радним сеї церкви і будуть всегда зивати на мітинґ скілько рази буде до полагодження яка важна справа.

І 21 УВАГА.

Заповіджений вечерок товариства Івана Наумовича в Філадельфії, Па. відбудеть ся певних важних причин не 9-го а 16-го Фебруара.

Хто хоче мати
Устав Церновний
на рік 1907
най пришло за 10 цт. марку поштовою на адресу:
RUSKA KNYHARNIA,
Box 128, Scranton, Pa.

Оголошене.
Хто мені пришло за 10 центів стемп-ся тому вишлю великий календар галицький.
John Nemeth
457 Washington St. New York.

Петро Назан.

На краю життя.

Петро Савич встав дуже раненько—раньше, як всі люди його віку звикли вставати. Чоловік він був літ оїмдесяти і кілька, волос сивий, вуси довгі, також сиві, а борода біліша від обох. На старості не хотів борода голити. „Не гоже старому до молодих чепуритись—говорив він—не помолодшаєш. А коли старий, так нехай вже і в бородою“. І справді виглядав він так дуже поважно і гордо. Бувало дивить ся, та мовчить, бо не любив багато говорити, то наче наскрізь тебе проймає; а дививсь він зовсім не по старому—но молодечому.

Дивні сни снили ся Петрови вночі, а досвіта устав збентежений і змучений. Та і не диво. Недавно ще, як гості розіхались і розійшли ся пожелавши старому много літ, бо старий справляв весіле четвертій і останній своїй онучці Олі і в хаті ледво троха успокоїло ся. Та в душі—мабуть в душі не так скоро затихає голос розбурханого життя; він довго бе ся відгомонам, лунає, розбиваєсь на тисячі відгомонів, наче весняні промінні сонця на ранній, кроплистий росі у городі.

— Ганю,—обізвав ся Петро до дочки—послухай, що наплелось мені сеї ночі, тут він розказав докладно усе, що ему вночі наснило ся.

— Се від весіля не відпочили, тож і плете ся всячина, та оно собі от сон, тай більше нічого,—відповіла дочка. Вн, тату, старі, так треба вам довше відпочивати.

— Егеж, треба—сказав старий,—вже й час би спочити, та рахунок з грівів віддати. Бо нічого іншого вже мені і робити, тай думати вже не о тім, як жити, а як умерти.

— Алеж страшно о смерті думати—підхопила рум'яна, молоденька молодича. Щеж вам певно,—дідуно, жити не вкучило ся.

— Екучити ся—не вкучило ся, але й жити здаєсь ніщо. Любі молоденькій тільки жити, а мені тільки умерти.

— А пощож вмерати, дідуно,—страшно...

— Ні, голубко, не страшно. За молоді і я говорив по твоєму, а там далше, жиєш, жиєш, тай умерти хоче ся. І зовсім не страшно, але оно навіть і красно. Я і сам не знаю, чому оно так, що коли думаю о смерті, то і веселій. Роботу свою зробив і більше в мене ні роботи, ні сили. Умертиб. Вжеж і так прожив, видав усяке, тай надивив ся... Не хоче ся більше давитись.

Савич справді був чоловік бувалай. У війську служив не рік і не два, немало сьвіта походив, чимало видав усякого, тай у війні доведлось побувати.

У своє село вернув він уже немолодим зовсім на батькове господарство і не питаючи далеко, таки з сусідами подружив ся. „Дурневи хоч у сьвіт пійти, то лиш дурнів знайти, а розумному деколи і в суєдстві розумний знайде ся,—говорив він іноді, як беєда сходила на справи подружескі. Бо іноді любив і похвалитись, що він зовсім не знає, як жити з жінкою в незгоді хочби одну хвилину. І справді з жінкою жив він собі дуже гарно, бо і для всякого був він чоловік людяний, та розумний. Мали они одним одну донечку, більше дітей в них не було. Зато полагословив бог онуками.

— Дивні сни снили ся—повторив старий еще раз—самі знакові. А їх вже давно нема між живими. Незадовго може і зобачимо ся. А то вже певно дивують ся, чого мені так довго тут забавляти ся.

— Кудиж ви, тату, отсе збираєтесь?—запитала дочка старого, видячи, що він почав одягатись в поїзну свиту; (а на старості він ходив тільки в ноній)—куди так рано?

— На цвинтар піду—гарне місце треба вишукати. Тиж знаєш де, там у розі, де вся наша родина спочиває. Місця там найде ся. Покійний дід завжди говорив, щоби у купі лягати, то і лежати легше буде... І старий пішов.

Ранок був весняний, ясний і сонце повною силою сипало оживляючі промінні на зелену траву, цвітучі квітки, сьвіжосію ранку димучі дерева, коли старий наближав ся до цвинтарної брами. І дивне почуте відрадне і вповні задовольняюче облопило его душу. Ему стало наче завидно, що сі люди, давні его знакові, або і незнакові мають вже повний опокій, що в них нема вже ні печала ні воядихання, а він еще жде не знати пощо. І якось мимоволі прийшла ему думка: Чи конечно так довго треба було жити, щоби дожитись до сього місяця—до могили? Пощо він еще нині живе, коли его жите зовсім до нічого? Чи чаша життя еще неповна?—І не сум, не біль, а сама задума стала перед ним широкою, безкрайною просторою-рівниною, наче поле довге, широке, наче та думка без краю і кінця.

Старий переступив цвинтарну фіртку і подав ся сейчас на ліво вишнє гори, щоби борше дістатись до рога цвинтара. Вишнєві галязки іноді доторкались его сивої борода, черкались о его рукави зеленими

листочками і зіставлялись шепочучи щось між собою. А промінні сьвітні усе ляли ся на зелені листки, на старі хрести і на плити порослі мягким, зеленим мохом. І адалось старому, що сьвіт зовсім змінив ся в цілій своїй натурі, що такого як раз щастя, такого спокою, як тепер на сім місці шукав він ціле життя, та не міг его знайти. Всі житєві клопоти і журби здались ему і небажані і непотрібні, навіть сьмішні, дитачі, ему видалось, що він доперва тепер зрозумів де правдє і повне щастє. Ему було навіть весело, що він так близько своєї мети. Ліжєсь вдовольняюче чутє наче говорило ему, що він вже не буде вертав до тих людей, які так еще безнастанно клопочуть ся і не знають, що їх цілє ось тут—могила.

Знов корчі, знов висока трава, ще кілька хрестів і він буде у своєї цілі. Він глянув поперед себе і здавував ся. Як раз на тому місці, до якого він вибрав ся, на нагробній плиті его батька, сидів сивий, старезний дід, як ось і він сам. Сидить і не рушає ся, голову схилив, як в важкій задумі; одежа стара, зношена і біла торба за плечима. Немов жеде на кого, сказав до себе Петро, і поступив до діда.

— Слава Ісусу Христу—заговорив Петро.

— На віки слава—відповів дід, піднісши голову.

— От я не сподівав ся знайти тут когонебудь, а ти, старче, певно родичей поминаєш, за спасене Богу молиш ся.

— Еге, молю ся, та годі домолитись—сказав глухо жебрак, мовби великий камінь лежав ему на грудях.

— А чи здалека ви, діду, звідки Господь привів?

— З Жанкова—відповів дід і взявши кулю, став на ноги піднімати ся. Петро зобачив, що одної ноги небуло по коліно.

— Старість, тай каліцтво—сказав він до себе, а видячи, що старий забираєсь до відходу, зупинив его мовлячи:

— Посидь старче, аджеж в твоєму віку нічого вже спішитись. Думаю—робота в тебе скінчена, тож побалакаймо. Сідай...

Дід усів, а Петро стояв і дивив ся хвили не говорачи нічого.

— А де вам діду нещастє лучилось... ногу стратили—запитав він по хвили—давно?

— Еге давно. Служив в войську, був на війні, тай там мені відстрілили і тепер каліка на ціле жите—відповів дід схиливши голову і не дивлячись на Петра.

— У якій війні був?, бо я був також на війні.

— З—а служив при капітані Сальфанім, а там і при Штерберті і ще... Тут дід отворив широко очі, начеб хотів добачити те, що поза ним далеко зостало ся.

Знов хвиля мовчанки. Петро дивив ся і очевидно також щось пригадував. Назви капітанів вразили его—они були ему знакові.

— А при яким фельфебл служили?

— При Заторській, тай при Бубнику служив.

— А Савича Петра знали?

— Знав, Петро Савич, високий такий, добрий був чоловік. Товариша над него я немав ні в войську, ні в цілім житю—дайму Боже царство небесне—і старець побожно перекрестив ся, начеб був певний, що Савича уже давно нема на сьвітї.

Петро почувши се затремтів.

— А як вас звати?—запитав він еще діда.

— Данило Мохнюк...

— Данило Мохнюк, то ти товаришу—крикнув Петро і приступивши обняв і поцілував діда. Яка доля вела нас на краю життя ще раз побачитись? Та як ти змінив ся, братику, дуже, дуже...

— Не я, а літа, та влидні змінили мене, бідувана, недостатки. Тобі може і краще жило ся, а мені нічим на старості і грішного тіла прикрити... каліка. І дві чисті сльози виступили з очей Старому.

Петро глянув на себе: нова свита і жебрачі лахи...

— А чого ти забрав ся сюда, в ось таке місце, в таку пору?

— А вжеж чого. Шукаю смерті... не приходить, так я до неї йду. Але і тут єї нема—невидно. А то живу, живу, вже й міри нема тому житю. Тай таки скажи, пощо мені жити?

Тут старий розказав Петрови про свою невідрадану молодість, згадав войско, а там про бідувана на старості, неміч, брак місця деби недовгий вік докінчити. Та небув я винуватий нічому, не був ледащим—говорив він—а довело ся просити хліба в людей. І тепер соромно на старості...

— Ні, товаришу, несоромно, бо і старці божі, та годі журитись. От і я прийшов, щоби знайти місце для вічного спочинку, з тепер ні, ще доки можна—пожиємо. Я тебе від себе не пушу—нам разом і умерати. Ходи!

Вечером того дня люди бачили двох дідів сивобородах, як вели попід руки оден одного. Обом їм було весело, що люди хоч раз еще вертають на них

свою увагу, раді, що їм бодай раз еще удалось ступити на публичну арену життя, дарма, що в малій ролі, та поважній. Їм не хотілось умирати, коли вдали, що они ще не зовсім злишні, та що їх жите хоч і слабе, та всеж еще вчилиєсь до рахунку.

Еще рік пожили оба товариші, а оден другого пережив ледво о три тижні. Перше Данило, а там і Петро переставив ся. У тихенькому затишку стоять два гроби—могили побіч себе... а на них дві рівні смереки шепочуть тихесенько, наче дві душі тихенько розмовляють. А як повіє сильніший вітерець в горяче літєє полудне, так і точнісьмо причуєсь, мовби два старці говорять споминаючи свій вік молодий.

Прочитайте уважно!

Зладжена до друку Руска — Бібліографія за роки 1887—1900. В склад сеї бібліографії мають ввійти також усі видавництва, які в тім часі вийшли в Америці. На жалє не всі американськє рускі публікації знаходять ся в публичних бібліотеках у Львові, проте автор Бібліографії д. Іван Ем. Левицький, просить американськєх земляків надіслати ему слїдуючі річи:

1) Часопис „Америка“ за роки 1887 і 1888, видавав о. Волянський.

2) „Новый Свѣтъ“, часопис, що виходила в Джерзі Ситі 1891 року, видавав о. Грушка.

3) „Русское Знамя“, часопис, видавав о. Грушка 1891 р. в Джерзі Ситі, Н. Дж.

4) „Свобода“ з 1893 року, Джерзі Ситі, Н. Дж., видавав о. Грушка.

5) „Свобода“ з 1894 року числа: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 18, 26 і решта до кінця року. Прочі числа того річника є у Львові.

6) „Свобода“ в 1895 р. числа: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 38, 40 і прочі аж до кінця року.

7) „Американський Рускїй Вѣстник“, Маганой Ситі, Па., річник з 1892 і 1894 року. З 1893 року бракує ч. 17, ч. 37 і прочі аж до кінця.

Крім сего автор Бібліографії д. Ів. Е. Левицький просить прислати ему усі відозви, оголошеня, справозданя, запрошеня і т. п. словом — всі рускі друки, які появились в Америці протягом років 1887—1900.

П. Ів. Е. Левицький рушить, що зверне кождому повисше згадані часописи, числа і друки, хто зволить ему їх прислати. Єслиж хто не може або не хоче прислати ему згаданих річий, нехай бодай пришле до словно відписані титули до тичних часописий з описом: Де часопис виходила? Котрого дня вийшло перше єї число? Який формат? Кілько всїх чисел вийшло в першїм році? Кілько в другїх роках? Як часто виходила часопис? Чи і яка фірма друкарні подана на часопис? Вглядно в якій друкарні печатала ся часопис? Кілько виносила річна передплата для Америки а скілько для Європи? Докладний спис статей друкованих в кождім числі і імена тих, що їх писали. Сподіємось, що наші сьвідоміші Русини зрозумі-

ють вагу праці д. Ів. Е. Левицького і зволить чим-скорше прислати ему всі часописи, друки і т. п., які знаходять ся в їх посїдаю. З посилкою треба спішитись, бо ціла праця вже готова і жеде лише на потрібні дати що до руских публікацій в Америці.

Згадані річи треба вислати на адресу:

Іван Ем. Левицький, ул. Руска 20 (дім Дністра), Galicia Austria.

Дописи.

З Клівленд, О.

Як звичайно по бурї настає погода, так і в нас по великих коровадах зі сьвященниками та канторами в парохії настав сьвятий спокій і гаразд. Того нам давно треба було в Клівленді, однак через всякі непорозуміння між народом, а на жалє і попередні сьвященники не були щирі для народу і не хотіли допустити до того, аби у нас була школа, хор, театральний драматичний кружок і т. д., тому то наш нарід ходив мов дикий і уполіжений. Та се все минає і у нас занеслось на краще. Перед пару місяцями кількох знатніших людей з п. Михайлом Луцаком на чолі постарались о свого учителя і йому головно треба завдячити єю зміну на краще! Сам дякоучителем є знаний вже п. Михайло Бабій. Мусите знати пов. читателі, що в тяжких і мутних часах він прийшов до нас: не було нас жалного порядку в парохії, не було і сьвященника такого, котрий би опирав роботі, противно с. Новак був против его роботи та потайки бунтовав своїм країнкєм против него. Пан М. Бабій не вважаючи на тое все робив своє, а праця його принесла нам Русинам великий хосен; за се ему від нас велика вдячність. Перед пару місяцями побулись ми в тяжкою бідю о. Новака; на його місце запросилисьмо о. Буріка, котрий свого руского імені не ганьбить ся і не цураєсь, як то на жалє буває в утерекєх сьвященників. О. Бурік видячи ревну і щирю та сумлінну працю п. М. Бабія, помагав ему в роботі та заохочував молодіж до витрєвалости і патриотизму. Загадали онь оба пригетовити концерт і театральне представлєнє, котре відбулось дня 26-го Януара с. р. Драма „Хто винен“ як і концерт випали знаменито так, що ніхто не надіявсь, аби та-

наші актори, котрі перший раз виступали, так красно описались. За такий короткий час приготування, бо всего оден місяць, так гарно все викінчено. Видно, що у тих людей є талант, і витривалість. Словаки і Чехи, котрі прийшли з цікавості придивитись, що то Русини пограють, з зачудованем говорили, що ніколи ови того не сподівались від Русинів. Так були розцікавлені, що вишитували, коли ще будемо щось подібного грати. На тім концерті і театральнім представленю появились всі наші рускі братства мужескі і женські від „Соединенія“ і „Р. Н. Союза“ в мараді, за що заслужують на всяке пошановане. О. Бурик красною мовою привітав гостей зібраних, заохотив наш руский нарід до дальшої праці на полі просвітнім. Хор відспівав програмові пісні гарно. По співках виступив п. В. Момрик в козачкмі одією і від деклямував „Три сини і козак“. Їго бесіда так кождому подобалась, що опісля наступило театральне представлене. Ролю Марійки відіграла п-на М. Гладиш, дівчина хоть ще молодша, доперва чотирнацятьлітня, а так свою ролю вдячно відіграла, що, як говорять, що щось подібного в Клівланді не трафилось між славянськими дівчатами. З тої дівчини видно виросте щирорускаженщина-патріотка. Ролю Оленки відіграла п-на М. Томко, також добре, з правдивим гумором селянської баби. Ролю Чайки відіграв п. А. Качала дуже вдатно, особливо відзначився в своїй роспуді над своєю коханою дочкою. Ролю Івана грав п. Ів. Міндик вдатно; добре віддав свою амість і мєсть на Марійці, котра вперед его кохала а потому відказала ему любови. Ролю сватів відіграли пп. Ів. Палгут і Як. Кормиш, котрі закусували й правдивих наших піяків. Співки театральні випали дуже добре, бо всі співки були скомпоновані з оркестрою п. Грубого після нот. Ролю Петра відіграв п. Ів. Поп. Роля єсть найтрудніша, та мимо сего виконане було знамените. Головно талану найбільше, драматичного виявив в відданю (божевільного). Хвилями здавалось, що чоловік сей справді збожевіль. По представленю п. М. Лудак подякував акторам за їх труд і невтомну працю, подякував зібраним за їх велику участь. Після того зачалась весела танечна забава до пізньої ночі.

Отсе у нас щось небувало і не чуване ніколи коротко описую, та тишимось і радуємось, що у нас тепер настає мир і згода. Та дасть Бог, що і нам до віконця засяє сонце.

Старий паровозник.

З Карнегі, Па.

Справа, о якій хочу розказати пов. читателям, не

відрадна, то я думаю, що публичним нап'ятованем таких, як наші вискупці, дещо можна зискати. Буває се звичайно в сьвяту неділеньку. Звони гудять, скликають вірних до церкви, а наші тверді горілки-пійці сего не чують. У них вже помутніли очі від кількох келішків, а якби хто на той час прийшов між них, то вони сейчас перестали б хрункати, а починають патріотичні розмови. Мені довелося раз бути у них на таких сходинах піяцких в неділю. Патріоти сі як звичайно трубили шнапс, а коли почули голос дзвона, випрали своїх діточок до церкви, а на дорогу сказали, щоби і за вих помолились, бо самим їм вже було неможливым. Скінчила ся в церкві вечірня, люди розходяться одні додому, другі до читальні, а наші патріоти здоровкають ся далше.

Наші газети були якраз там, де „патріоти“ гостились. Приходжу я по сігазети і нічого не кажучи беру їх. Тоді оден каже, що газети то баламута людей, а я відповідаю, що не газета баламута, а лише виска і пиво. Після того оден з тих славних патріотів каже мені так: що ти знаєш; ти ще за молодий до тих справ (ніби то до виски), бо, каже, коли я собі вип'ю дві-три виски або пива, тоді і сам під мене не збітє в політиці. Як би ти мав розум, а випив собі пару висок, то бсь набрав більше розуму, як з книжок або з газет. Говорив далше, що дітям своїм не позволить ходити до тої якоїсь читальні, де якісь там радикали баламутять людей. Коли би ті радикали читали щось цікаве, а вони все то за піяків, то за хрунів, а як еще зачнуть за якісь там українські писателі, то бері шапку тай втікай. Говорили они еще богато та я вже не міг стерпіти такої плюгової бесіди і чим скорше забрав ся від них.

Тепер подумайте дорогі читателі, які то є тверді люди ті горілку-пійці, що волять іти до проклятого сальону, як до читальні. Не думайте дорогі читачі, що тут всі такі хруні. О ні! Суть тут сьвідомі радикали, єсть читальня, чотири братства, стара церква, а й нову тепер ставлять. Люди живуть дуже красно; незадовго устроят театральне представлене, котрим ся займає наш дякоучитель п. В. Касків. А ви, брата Карнегіці, не слухайте тих твердих проповідів і їх хрунканя, лише всі як оден горніть ся під прапор „Р. Н. Союза“, бо се єсть правдива організація робучого народа в Америці, і виписуйте ся в члені нашої читальні.

Стюарт.

З Чіпман, Алта., Ман.

Як бачу з нашої околиці дуже рідко можна подібати яку допис в „Свободі“.

Тому спонукало мене на писати дещо з життя руских фермерів в Алберті. У нас тепер дуже строга зима. Снігу на землі від 3 до 4 фітів. Морози без перерви пекучі від 35 до 65 градусів нижче зєра, а 14 Януара с. р. був мороз 72 градуси. Фермери мусять пильнувати своїх хат, бо неможливо рувати ся в дорогу. З причини великих снігів дороги цілковито позадувані.

Тутейша жєлєзниця має великі неприємности в так обильних снігах, бо вічно співають ся по 35 годин і більше!

Наші фермери зачали приходити до переконання, що можуть обійтись без опікунів і радитись самі. І так при роботі шарварків працюють самі Русини з своїми рускими босами. Самі скликають мітинги і радять о всяких своїх потребах. Так само мають свої штори і бучерні. Правительство канадійске надало також Русинам почти. Маємо в напій околиці три рускі почти, котріми наші люди порядкують. Одно мене ще не тішить, а се те, що дуже рідко подібати рускі школи. Однак є надія, що і до шкіл заберуть ся наші люди, бо без них не може бути й бесіди о просвіті і сьвідомости наших Русинів. Взагалі скрізь видко поступ, змінилась країна, зміняється і наша доля.

Василь Романюк.

З Сиракюз, Н. Й.

Читаючи „Свободу“ чую нераз, що там або там Русини устроюють вечери, а деякі розповідають про свої кривди, тож хочу і я дещо написати з наших сторін, аби і другі знали як ми тут живемо.

У нас робота іде добре, лиш біда, що почалась робити болячка подібна до Шенандорської. Маємо і тут свою церкву і перед кількома місяцями прибув до нас о. Д. Сей сьвященик став намовляти людей, аби дали церкву латинникам з зуби, але парафіяни, крім одного хруня і его жінки римокатолички, не мали до сего охоти. На 27-го м. м.

заповів о. Дор. церковний мітинг в тій цілі, аби вибрати раду церковну і записати церкву на єпископа. Ще й казав до сего: не слухайте газети, бо газета бреше. Люди зійшли ся, вибрали новий уряд, але церкву записати на єпископа не хотіли — лише врадили, аби газдиня винесла ся з плебанії, бо якась дивна птиця кружить над нею і могла би наробити клопоту. Почувши таке о. Д. зажадав свої платні і сказав, що іде геть. При відході, коли ему мали виплачувати, мав казати так: если бим мав при собі револьвер, то бим вас вистріляв. І пішов кудись о. Д. з нашої парафії.

Єще пишу вам, що на нашій плеїзі є три братства Союза, Соединенія і Общества.

П. П.

З Слейтдейл, Па. Як наші „bracia Polacy“ знають заховуватись в церкві, о тім переконалисьмо ся дня 28-го січня с. р. на шлябі Поляка в Русинкою в гр. кат. церкві в Порт-Гемптон, Па. Передовсім сей Поляк старав ся, щоби шлюб відбув ся конче в костелі, а не в нашій церкві. Та се йому якось не вдалось. Коли прийшла означена година, явились молоді в товаристві декільких після звичаю людей. Перед самим шлюбом сьвященик наш завважав, що Поляки заховують ся в церкві, як в корчмі і за се упіснув їх. Та се не помогло. Тоді сьвященик казав їм вивести ся з церкви, що і сталося.

Подаю се до „Свободи“ на те, аби перестерегти наших дівчат, щоби добре роздумали, за кого віддають ся, а далше, щоби знали, яких людей мають брати до церкви. Що за приємність пережили дівчата, почувши із уст свого сьвященика слова: „Абсьте на другий раз таких людей не брали“. Радше були бсь сховаили ся під землю, як малисьте перенести такий встид. Добре завжди тямити отсю проповідку: „З яким пристаєш, таким сам стаєш“.

Я. Гр.

З Глєсборо, Н. Дж.

Читаю я „Свободу“, а в ній богато різних, корисних статей про різні рускі справи, так старокраєві як і тутешні. В 3-тій числі „Свободи“ вичитав я, про вечєрніці тов. „Любов“ в Філадельфії. Треба би поіхати, они так чємно запрошують всіх. А є в моїй хаті гук народу. От я зорганізовав невеличку ватагу тай цюкавали в Філадельфію. Не буду довго тут розписуватись. Треба признати, що Вечєрніці випали гарно і спокійно. Гостий сягало тисячки; в Вечєрніцях взяло участь соціалістичне тов. „Взаїмної Помочи“, заховуючись дуже гарно. Мушу тут висказати признанє п. предсідателєви Полякові і п. сек. Демковому за їх труд і сердечність для всіх руских гостей. Забава відбувалась на двох флорах, на долині співали рускі пісні, а тов. „Взаїмної Помочи“ співали також рускі пісні, дало доказ, що не належить до сих ляцких підхвостнів, що кують кайдани нашому поневоленому братові в старім краю.

Молодіж наша троха за богато вживала англійської мови, але се ще не великий гріх, коли вони тямлять також і на Русь-Україну та на слова славного нашого генія і пророка, Тараса Шевченка.

Учіте ся, брати мої. Думайте, читайте і чужого навчаєтесь. Свого не цурайтесь.

Так брата, читайте рускі книжки і часописи передовсім нашу „Свободу“, а богаго побудете злого і навчитеся позиточного. Нехай процвітають наші

товариства, хай просьвіта заходить до найдальших закутин амер. Руси, щоби почули се аж в старім краю.

Того жєлаю від щирого сердца.

Бойда Оч.

Відправа.

Так, так — „татуньцю“ Обухкевич — брешіть! — Брешіть, хотьби са мав сьвіт завалити — хотьби, вам від тої брєхні мала до решти мозговниці вилітнись... ви без пардону брешіть! — А коли нарешті знесилитесь — коли приперті „до муру“ незнайдете аргументів в так звн. вашім „ви-робленім язикі“, найміть собі, не тільки двох, чи там трох, витресованих вами „молодших“ брєхунів... котрі, як кажете в 3-тій ч. вашої хоруговки, за гроші допоможуть вам в так тяжкому ділі...

Sure! Се ваші „одномишленники“ — за долари — й Бога би продали, не тільки наплюбаб на все, що не кацапске — зацофане?

Але не забудьте, що як ніч перед днем, а роса перед лучами сонця — так счєзнєте й ви в ваших слимачих теоріях... Тож брешіть — щоби сьте як кажете сами, у тім самим ч. кацапської хоруговки, не зходили в сього сьвіта з тим переконанєм, що не відбрєхалисьте що до вас належало... Впрочім — най вас там Миколушка цар — „поклепає по лопатці“... за вірну службу — бо по правді сказати сьміх і сердечний бере з вас і з ваших слимачих переконань... Здити-ніли ви в посльідних часах, що навіть ваш кацапский дотеп — притупів о стільки, що днес варт того, щоби ним чоботи висмаровати... — Тож думак, що не випадає мені тут нічо иншого зробити як зачислити й вас до „вислужених“ вже — а побалакати з „молодшими“, сєзнч. з острійшими — вашого „хованя“ патріотами.

— Але котрий же то „next“? Ага вже знаю! „Veritas“...

Сей! Господин! Рєвітас! чи як там — вам того? За-

сєвєрбіло рило га? Если так, то якому дідькови на потіху — не виставите його на сьвітло денне? Хиба думаете що у „грінора“ з Holyoku — не найшли бсь вже з кавадок зламаноного шила, й дроту?...

А вивертити діру в рилі, хотьби й зломаним шилом, й перетягнути дріт... не таке велике „ай вай“... бувби на американській Руси знова на якийсь час спокій... Розумно Рєвітас?

Компліментів вам заохуєсь? Знаю о тім. Хотілиб ви мабуть ще, щоб вас за ваші провокаторські лайдацтва під небеса виславляли? Ні, й ще раз ні! Радше смерть ніж зганьблене житє! А для таких падлюк що хочуть кусати по зміїному, а по зайчому дрозжать, щоб не стратили ласки у своїх живителів, у мене позістає завжди одно: Погорда!...

Михайло Бєля.

Болючі крижі і члени

тратять біль і штивність після кількохразового натєртя

Д-ра Ріхтера

Нотвичним

Пейн Експелером

Семілітєне средство ажыванє по многих краях яи ліи проти Руматизму, Сіятини, Болю в боці, Нєвралгіі, Болю в горлі і грудях, Болю голови і зубів.

Продають по всіх аптіках по 25 і по 50 центів.

F. AD. RICHTER & CO.

215 Pearl Str., New York.

Визає членів „Р. Нар. Союза“ за місяць Січень 1907 р.

Відділ	На підсєд. посєд.	На підсєд. посєд.	Діти	Відділ	На підсєд. посєд.	На підсєд. посєд.	Діти
1	247	750	76	16	9	—	—
2	41	—	1	77	26	2	—
3	204	425	78	131	—	—	—
4	86	721	79	10	1	—	—
5	64	—	7	80	40	—	—
6	128	—	—	81	47	—	5
7	126	220	82	77	—	—	—
8	28	428	83	12	10	7	—
9	44	—	25	84	48	—	—
10	82	452	85	109	1	17	—
11	25	—	4	86	40	—	—
12	56	210	87	13	—	7	—
13	36	3	5	88	11	10	3
14	62	1817	89	17	—	—	—
15	48	—	—	90	9	2	2
16	197	214	91	52	25	1	—
17	13	—	—	92	61	17	—
18	20	213	93	17	—	—	—
19	56	940	94	45	19	—	—
20	59	613	95	36	—	—	—
21	19	1	5	96	70	30	9
22	19	—	—	97	7	—	4
23	64	—	4	98	25	—	7
24	22	1	4	99	42	4	—
25	54	9	—	100	8	3	—
26	34	—	2	101	—	13	—
27	40	713	102	76	1	—	—
28	74	22	2	103	43	10	—
29	24	—	18	104	75	2	23
30	87	124	105	10	2	—	—
31	37	—	3	106	21	2	2
32	126	—	7	107	45	1	9
33	209	1285	108	33	33	2	—
34	9	—	—	109	30	—	2
35	48	—	3	110	18	—	—
36	49	—	11	111	18	25	—
37	39	—	18	112	—	—	—
38	68	2	8	113	31	—	—
39	42	4	5	114	33	—	—
40	126	9	7	115	30	—	—
41	42	2	—	116	12	6	1
42	69	730	117	14	—	—	—
43	28	—	4	118	3	7	—
44	7	—	—	119	35	—	—
45	30	3	8	120	36	—	9
46	144	240	121	129	—	52	—
47	50	—	3	122	12	—	—
48	132	13	9	123	92	25	—
49	15	—	1	124	32	9	—
50	19	1	—	125	6	—	—
51	17	3	—	126	27	—	—
52	39	9	—	127	16	—	—
53	240	4148	128	16	—	—	—
54	14	8	1	129	35	—	3
55	106	412	130	21	12	—	—
56	66	1	2	131	17	1	3
57	20	—	—	132	27	1	3
58	73	316	133	15	3	4	—
59	17	—	3	134	31	—	—
60	—	1114	135	44	—	—	—
61	69	—	2	136	38	4	3
62	70	—	14	137	11	—	—
63	65	—	5	138	10	12	—
64	9	—	—	139	36	—	—
65	27	—	10	140	21	—	4
66	26	9	3	141	21	5	—
67	128	1	—	142	14	—	—
68	24	212	143	28	—	—	—
69	29	2	5	144	18	17	8
70	30	18	9	145	41	—	—
71	15	—	2	146	24	—	—
72	42	—	23	147	27	—	10
73	7	3	4	—	—	—	—
74	23	—	—	—	—	—	—
75	28	—	1	—	—	—	—

Всіх членів в „Союзі“ було при кінці Січня 1907 року 8527.

Увага: Єсли котрий із ПП. місцевих секретарів зауважав, що повисше подане число членів его відділу не годить ся з его рахунком прошу мене о тім сєйчас повідомити.

Т. Лавовский, гол. Рєкорд. секретар Союза.

"SWOBODA"

(LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 184 Hudson Str., N.W. York, N. Y.
JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.
Terms: Two dollars a year.
Established 1893
Advertising rates furnished
on application.

„Свобода“

Щотижнево для руського народу в
Амеріці і орган „Р. Н. Свобода“,
виходить що тиждень в Четвер
і коштує:

В Америці на 12 місяців ...\$2.00
до старої країни на 12 місяців \$2.00
В Америці на 6 місяців ...\$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“
через Книгарню Шевченка ул. Театральна
ч. 1, Львів, а російські Українці
через Книгарню „Київської Старшини“
Бессабітська 14, Київ.

Оплачувати газету треба все-
гда з гори.

Гроші треба посылати в реєстрованих
лісти, або через експресовий, або
чековий money order (моні ордер). Мо-
ney order, то є карточка, котру доставляє
до почтара або агента на експресовій
ефект, пишіть нам, бо без того ми не
можемо грошей дістати.

Адрес:
„SWOBODA“
184 Hudson St., New York.

Хто хоче, щоби його адрес змі-
нили, мусять подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.

Дурня і в церкві бують,

каже наша народна припо-
відка, і она справджує се,
як не мож. літше на нашім
руським народі. Вскуди, куди
лиш не оберне ся наш Ру-
син, мов колоди у віг тя-
гнуть ся за ним темнота
та другі наслідки довголіт-
ної неволі, в якій він сто-
гав, і навіть тут в Амери-
ці — землі будь що будь
вільнішій як Австрія —
не дадуть ему дихнути
свобідно — йти рівним кро-
ком з другими людьми. Що
гірше, деб наш Русин не
рушив ся, так сейчас на-
літає на него стадо хижих
звірів, що готові користу-
вати ся его темнотою, га-
тити его поступ, ссати его
кров.

Що оно справді так є,
на се щоденне жите дає
тисячі доказів, але може
драстичнішими від других
будуть ті, які подані в двох
канадійських дописах, які
друкуємо в нинішнім чи-

ні „Свободи“. Одна з них
каже, що в Канаді Ляшки
є політичними проводара-
ми Русинів; друга, що Лях
є шкільним організатором
між Русинами і „урядує“
зовсім на галицький спосіб.

Чи не встид і не гань-
ба? — Чи не тисячі Ру-
синів, які рік річно прихо-
дять до Канади, не знай-
млось би досить Русинів,
спосібних бути шкільними
організаторами або вести
провід в політиці? (Розуміє
ся не такий політиці як ве-
дуть сі Ляшки). Чи ж і в
Канаді Русини мають бути
баранами, що ідуть на мо-
тузку першого ліпшого
Ляшка?

Послухайте:
В 1902-3 році прийшло
до Канади Русинів 10,141,
Поляків 274.

В 1903-4 році прийшло
до Канади Русинів 9,307,
Поляків 669.

В 1904-5 р. прийшло до
Канади Русинів 8,052, По-
ляків 745.

В 1905-6 р. прийшло до
Канади Русинів 7,277, По-
ляків 725.

Значить за послідних 4
роки прийшло до Канади
Русинів 34,777, а Поляків
лише 2,413, або иншими
словами на кожних 100 Ру-
синів прийшло 7 Поляків.

Ввиду такого переважан-
ня чого числа Русинів над По-
ляками здавалось би в Ка-
наді Русини повинні мати
верх, але в дійсности оно
так не є. В дійсности 7 По-
ляків водять за ніс 100 Ру-
синів. Розумно?

Чому оно так є, ми вже
васе казали. Донголітна
неволя і за нею ідучі: тем-
нота, дурність, безха-
рактерність, брак народної
самосвідомости, амбіції, по-
чуття людської гідности і тим
подібні річи, яким імя ле-
гійон, а які всі мають своє
жерело в неволі — суть
сего причиною. Та до сего
треба додати ще і иншу
причину, а се байдужність,
заскоружність, зайчість, а
може і вираховану спеку-
ляцію деяких проводирів.

Канадійський уряд не знає
офіційно жадних Русинів.
Для него існують лише
Galicians і Buckowinians і
то помамо сего, що Русини
ішли до Канади за 10 літ
такою масою і що в імі-
граційнім уряді вже 10 літ
дає загальні інформації „наш
Русин“ п. Кароль Генік!
Не вжеж п. Генік, сам Ру-
син, не знає, що існують
Русини на світі? Не вжеж
п. Генік, що виповняє у-
рядові блянкети через 10
літ ві разу не застановив
ся над тим, що назва Ga-
licians і Buckowinians для
Русинів не має найменшого
змісту, є дика та ідіотич-
на? Не вжеж п. Генік не
бачив, що в тих самих у-
рядових блянкетах, на я-
ких записують Русинів як
Galicians та Buckowinians,
тих пару тисяч Поляків,
що прийшли до Канади і
тепер водять за ніс Ру-
синів, поділено їх аж на 4 кля-
си, на Поляків з Австрії,
Росії, Німеччини і N. E. S.?
Чи ж п. Генік за цілих 10
літ не міг пояснити імігра-
ційному урядови, що тре-
ба Русинів записувати Ру-

синами, а вже опісля дода-
вати, чи они прийшли з
Галичини чи Буковини?
Фактом є, що лише тих
руських імігрантів записано
Русинами, котрі ішли до
Канади через Злучені Держави.
(Іх прийшло в 1904-5
році — 3, а в 1905-6 ро-
ці — 266). Значить, імігра-
ційний уряд Злучених Держав
мусів вчити канадій-
ський іміграційний уряд се-
го, чого повинен був его
навчити п. Генік.

Стільки що до вини п.
Геніка, який є найстар-
шим і мабуть найвпливо-
війшим Русиним в Канаді,
бо має найближші зв'язки
з тамашніми властями.

До сего треба додати ще
ось такі назви як: Greek
Catholic Church, Independ-
ent Greek Church, назви
руських кольоній Кракуф,
Лемберг і т. п.

Словом, Русина назвуть

(яб) він сам себе назве)
Galician, Buckowinian, Greek
Catholic, Catholic і Бог знає
еще як, коби лише не Ру-
син, і він не обурює ся, а
вносить се з покоркою, ба
навіть не раз ще сам чва-
нить ся.

Чи ж можна після того
всього дивуватись, що так
уряд канадійський як і по-
літичні партії і взагалі лю-
ди не вважають Русинів
канадійських за одноціль-
ну свідому масу, а за я-
кихсь розбитків, з якими
годі серйозно числитись та
віряти першому ліпшому
ляшкови, який береє їх
репрезентувати?

А наслідки сего? — Такі
як бачите.

Пора вже раз покінчити
з такою „роботою“. Пора
заявити себе людьми, а не
прищипками других та
попихачами, инакше на вся-
кі наші жалі на гнет у
старім краю кожний наші
скаже: „та ви ліпшого не
знаєте. А дивіть, тут віль-
ний край, а ви що зроби-
ли?“ Або: „як собі хто
постелить, так ся висить“.

Минулого року відноси-
лись ми до міністерства
сирив внутрішніх в Кана-
ді та звертали его увагу
на хибність таких назв як
Galicians і Buckowinians, о-
днак наше писмо не взя-
то під розвагу в посліднім
іміграційнім справозданю.
Незвісно лише, чи тому, що
прийшло оно за пізно пе-
ред друкованем звіту, чи з
яких инших причин. До-
бре би було, аби впливові
Русини в Канаді як також
товариства і громади за-
протестували проти таких
назв надаваних Русинам в
писмах до міністерства.
Тим усунулаб бодай одну
маленьку перепону на до-
розі до поступу Русинів в
Канаді.

Щож до других перепон,
то треба сказати таке: Пе-
репони не спричинені нами
стараймо ся усувати — га-
вина за них на нас не мо-
же зпасти, а за перепони
нами самими спричинені,
наслідники колись наз гір-
ко, осудять.

Зі столиці північно- західної Канади.

„Вічний революціонер —
дух, що тіло пре до бою,
пре за поступ, щастє й во-
лю, він жие, він іде не
вмер“ — мусів початати
собі всякий, хто в неділю
27-го січня с. р. поплудни
був у галі Н. Тов. ім. Т.
Шевченка в Вінніпегу. Про-
летаріат вінніпегський, без-
ріжниць віку, пола, мов і
національностей, зійшов ся
був там для відсвяткова-
ня 2. роковин масового у-
бійства на улицах Петер-
бурга 22-го (9-го) січня
1905 р., коли то робітники
покірно, з іконами, з вірою
в батьшку-царя, під прово-
дом попа Гапона йшли про-
сити-жебрати у Миколи по-
слідного милосердя, а той
катюга казав стрітати їх
кулями... І тисячі невин-
ного народа марно загину-
ли. Та смерть стала почат-
ком надлюдської, очайдуш-
кої боротьби, боротьби, що
вже не втихне, поки не

гряне сворохнявілий цар-
ський режим і не встане
новий, вольний світ. Галія
була заповнена, та україн-
ська кольонія була заре-
презентована досить слабо,
що тим більше впадало в
очи, що українці в Вінні-
пегу зовсім не шаяхта, от
жє і не було чого сторо-
нити від робітничого зібран-
ня. Та ба!..

Предідателем вибрано
тов. Т. Д. Ферлея, а від-
так один по одним пере-
плітаючись мовами говори-
ли 14 бесідників (с. д., с.
р., анархісти, радикали і
ин.) і то по українськи, то
по руськи (велико), то по
жидівськи, то по польськи
і англійськи висвітлювали
погляди на гапівський рух,
на революцію взагалі і на
рух робітничий аме-
риканський. А всьо поваж-
но і горячо, що аж душа
радувала ся. З українських
бесідників треба піднести
головно тов. Г. Сліпченка,
що коротко, звязло, ясно і
вірно представив цілу істо-
рію Гапонового „хожденія“.
Инші два бесідники (Голо-
вацький і Шолдра) говори-
ли також гарно, хоті б ра-
їм було ясного історично-
го погляду на справу, про
яку говорили. Та публіка
про се не знала... З чужих
бесідників найзмітніші
були соціаліст і тов. Зальц-
ман і анархісти: Грузин
тов. Саша Мухадзе і тов.
Прасов.

Провідна ідея промов бу-
ла ось яка:

Нам пролетарам нема що
надіятися на ласку царів
і панів (Зальцман, Голо-
вацький, Конарський). Лиш
силою здобудемо собі пра-
во (Мухадзе), а сила наша
в просвіті, солідарности і
єдности (Шілер, Зюлков-
ський) і — у любови (Го-
ловальський). Організуймо ся
в соціалістичні товариства,
держім інтернаціональну
солідарність а побіда наша
(Шілер, Енгліш). А як рі-
ки в бігу ніхто не може
спинити та і не спинить
ніхто сили нашої організації
(Шолдра). Проч з царями і
панями і капіталістичними
партіями ліберальною та
консервативною!

Тоїж самої днини і в гій-
же самій галі ввечер віді-
грали члени Товариства
сценічний образ о. Н. Стру-
тинського „Страйк“, назва-
ний Виділом Товариства із
причин незвісних імям
„Страйк в Галичині“. Шту-
ка випала досить добре, ко-
либ не зважати на те, що
чи в наслідок недостаточ-
ної режисерії, чи з яких ин-
ших причин акторам часом
не ставало думки, часом
слів. Також дик був троха
невідповідно схарактеризо-
ваний, бо і за молодий був
і вбрав ся в тяжкий кожух
і в зпшову шапку — у Пе-
трівку. Зрештою може де в
Галичині є така моша...
Взагалі вражінє з представ-
лення виходило добре. Пу-
бліка аж за боки брала ся,
сміючись з Жиди та Іза-
на. На похвалу заслугує
тра хлопців. Хореша була.
За те одна з дівчат була
понад міру молода. Боноб
не зашкодило товариству

звертати більшу увагу на
те, хто до яких роль спо-
сібний.

Надходять провінціональ-
ні мавітобанські вибори.
Ліберали і консерватисти
зачинають знов рухати ся
Пригадують собі вже і про
Рутевієнє (Галішени вже
забувають ся — Богу дя-
кувати) і починають навіть
пригадувати кілька єони
добра ім наробили... Кон-
сервативні провідники він-
ніпегського Норт Ендска-
ли були тиждень тому
мес мітіг в галі Ястремб-
ського. Там вибрано депу-
татів до міністерства, аби
просили с слідуючі „ла-
ска“: 1) український учи-
тель в Galician Training
School; 2) польський або
український товмач в Pro-
vincial Immigration Service;
3) стипендії для Українців
і Поляків у вінніпегській
Agricultural College; 4) про-
довжуване учительського у-
країнського курсу; 5) уста-
новленє українського або
польського урядника в у-
ряді почтовім у Вінніпегу;
6) заложенє урядових креат-
аріє в околицях мочаро-
ватих, де фармерство не
поплачує ся (а в таких лиш
наші люди поселились); 7)
запровадженє урядових яр-
марків у Манітобі.

Міністер Public Works,
до якого депутація вдала
ся, сейчас згодив ся на всі
бажання депутації, крім пун-
ту пятого, бо почта не за-
висить від провінціональ-
ного правительства. Тепер
вже инший клопіт — кому
дати посаду? На посаду у-
чителя української мови в
курсі учительським постав-
лено пять кандидатів, на
посаду товмача в офісі і-
міграційнім поставлено лиш
трох. Котрі будуть щасливі
вибрані, ще не звісно.

Не входячи в те, котра
партія має більшу рацію —
консервативна, ліберальна
чи соціалістична, звернемо
увагу на одну ненормаль-
ність. Чому весь політич-
ний рух провадять між на-
шим населенєм Поляки?
Возьмім ось консерватистів:
Рудіцький, Макарьський,
Снежик а опісля аж Я-
стрембський. Возьмім лібе-
ралів: Юрковський, Сен-
дяк і ще кілька Поляків.
Мегаса не числим — він,
бачить ся, політичне зеро
— брак цивільної відваги.
А Генік цілий у трепегу
переміняв ся...

Соціалістична партія ду-
має також поставити свого
кандидата на дистрикт Норт
Вінніпег. Колиб наші люди
були свідомі, моглиб соці-
ялісти числити на вигране.
А так то мабуть підуть го-
лоси за пиво та за ковбаси
і цигара.

М. С.

Про русо-англійські школи в Манітобі, в Канаді.

Порушено справу русо-
англійських учителів і семи-
нара в Канаді. Справа ся
не малої ваги, тому і я хо-
чу тут доканути пару слів
аби все не остало на „Мо-
розі“.

Живучи тут довгий час,

знаю я добре, як варі-
дає про школи, як русо-
англійські учителі працю-
ють, як трактує їх уряд
Манітоби і за що уважає
Русинів.

Про перші дві річи гово-
рити не буду, бо оно все
пішло би з часом добре,
еслиб лише учитель не був
невільняком уряду як оно
до тепер є. Крім сего ту-
тешний уряд має організа-
тором шкіл якогось Ляха,
котрий подає до уряду ре-
порти про се, як учителі
заховуєсь в школі і пона-
школою. Сей Ляшок пере-
кручує рускі назви на поль-
ські як Зельона, Червона,
Вяла, Гурна, Дольна і т. п.
Декотрі учителі були не-
вдоволені з такого посту-
пованя сего Ляшка і про-
тестували проти сего, не
вважаючи на перешкоди з
его стороны і скарги.

В „Telegram“ була на-
давно статя про Galician
Schools, в якій хвалять мі-
ністерство просвіти за те,
що ему удалось „to con-
duct the school admirably
among these strangers“ і
що досить великий процент
зверне ся за кошти поне-
сені на сі школи в з'ан-
гличеню сих „strangers“.
Згадана часопись надієсь,
що будучність покаже ще
ліпші результати (мабуть
коли повиходять нові семи-
наристи).

Через кілька день після
прочатаня сеї статі не ро-
зумів я про які се кошти
говорить „Telegram“, аби
„to conduct schools among
these strangers“. Аджеж
школи побудовали люди
самі — а те, що уряд да-
вав по закону, се давав не
лише для русо-англійських
шкіл, але для всіх загалом,
отже спеціальної ласки для
Русинів тут нема. З русо-
англійськими учителями та-
кож не мав більше клопо-
ту як з другими, значить
виповнив сертифікат і пі-
слав его на місце на яке
учитель згодив ся. Учителі
зголошувались самі на о-
голошення по часописях, на-
віть кількох прийшло з
Злучених Держав. Деж тут
ся спеціальна ласка уряду
для Русинів?

В кілька день пізніше
читаю в часописи „Free
Press“, що Dominion Go-
vernment (ліберальний) дав
\$300,000 на ширене про-
світї між Галішени. До-
перва тоді стало мені ясно,
які се кошти мають вер-
тати ся. Провінціональний
(консервативний) гверні-
мент Манітоби взяв охотно
сі гроші і заснував Руский
Семинар без рускої мови.

Питомцям, що вийшли з
сего семинара з кінцем на-
мудлого року уряд подає
спис шкіл де они моглиб
обняти посади. В списі оім
подано лиш такі школи, де
вже були учителі, значить
покінчивші семинариста ма-
ли прийти на місце дав-
ніших учителів. При тім
уряд полигав на справозна-
ня згаданого Ляшка і ігно-
рував шкільних проститів,
знаючи, що більшість з них
не розуміє як слід свого
становища і готова зроби-
ти се що уряд скаже. Рів-
ночасно давніші учителі

подіставали ласта сего змі-
сту:

Sir: Referring to your favor re-
an extension of permit I beg to
say that we are able to supply
— school with a teacher for
next year from our training
school. I regret that we cannot
renew your permit.

Значить, повмавляли мі-
сця старим учителям, котрі
від початку трудилися, а
настановляють на їх місце
таким, про котрих споді-
ють ся, що ті будуть по-
пирати їх політику.

Наслідок сего такий, що
між Русинами тепер біль-
ше порожних шкіл, як бу-
ло давно. Ті, що були пер-
ше порожніми, остали та-
кими і тепер, а в декотрих
школах учать на місцедав-
них учителів учителі, що
вийшли з семінара, але не
у всіх, бо декотрі учителі
уважали се вищим своєї
чести йти на місце викине-
ного попередника, а ще в
деяких шкільних дистрик-
тах тростісі спротивили ся
такому поступованню Де-
партаменту Просвіти і
замкнули школу.

Грайцар.

Республіка в Росії.

Під пору у місті Ридзі в
Росії відбуває ся процес,
який вельми цікавить не
лише усе круги в поне-
воленій Росії, але який е
також дуже інтересний і
для дальшого загалу, яко
маркантний факт, що поде-
куди кидає дещо світла у
хаос російської революції
та подекуди розсвітлює єю.
Маю тут на гадці „Респу-
бліку Туккум“. Туккум, е
се маленьке містечко у при-
балтійській провінції Кур-
ляндії, яке числить більше
менше 8 тисяч мешканців.
У згаданому висше процесі
е обжалованих 72 людей,
поміж ними 1 урядник, 20
жандів, а решту складають
по часті мужики а по ча-
сті міський пролетаріат.

Обжаловують їх, що во-
ни порозумівши ся між со-
бою, вхопили за оружжя і
дня 10. грудня 1905 року
приступили оружною ру-
кою до переведення своїх
замірів. Іменно сього дня
з усіх усюдів почато стрі-
ляти на військові патрулі
по вулицях міста Туккум,
приневолено мійський уряд
і військову залогу уступити
а для удержання ладу заве-
дено горожанську міліцію.
По довершенню сього стя-
гнено з околиці декілька
тисяч мужиків, узброєно їх
і розміщено по хатах горо-
да, які перед сим прино-
ровлено до оборони. В сей
дпосіб в протягу трох днів
місто Туккум знаходило ся
у руках повстанців.

Дальше порозбизвано вяз-
ниць і випущено на волю
усіх політичних вязнів; а
сих послідних було споре-
часло.

Хату, в якій містив ся
царський уряд розвалено а
усі акти спалено. Усім тим,
що не хотіли по волі при-
лучити ся до повстання ві-
добрено оружжя та роздано
поміж повстанців, та щоб
спинити напади салдатів
на город забарикадовано
вулиці.

Позаяк під сего пору на

усіх урядах почтових, теле-
графічних як і на залізни-
цях страйковано, то в сей
спосіб усякі зносини з вис-
шими властями стали не-
можливі. Військовий коман-
дант Міллер в початку
стратив зовсім голову. Як
що пізніш удадо ся йому
получити з відділами військ
які були розміщені по око-
лицях, він приступом хотів
відобрати назад город, од-
нак повстанці привитали
його таким щирим огнем,
що він здесяткований му-
сів від города відступити.
При сім стратив 19 людей
убитих, 20 тяжко ранених
а 2 поцало у полон.

По відбитю нападу у го-
роді приступлено до укон-
ститування революційного
уряду. Сам город названо
„Республіка Туккум“. У сих
усіх революційних справах
брали участь по більшій
часті самі селяни.

Усі змагання Міллера, щоб
порозуміти ся з генералом
губернатором Бекманом, я-
кий під пору знаходив ся
в Митаві, показали ся без-
успішні; доперва з тяжким
трудом удадо ся одному
салдатови, який пробрав
ся за мужика, передерти ся
до Бекмана і доручити йо-
му рапорт про случившу
ся подію. Сейчас вислав
Бекман пару сильних від-
ділів війська з гарматами,
які посіпшними маршами
прибули під город Туккум.
Прибувши на місце почато
сейчас бомбардовати місто
і генералови удадо ся дій-
сно „по довгих і тяжких
болах“ вирвати ся у сере-
дину города. Полонити по-
встанців йому зовсім не
пощастило ся. Провізорич-
ний уряд, на превеликий
його жаль утік в послідній
хвилі.

Через бомбардоване міста
згинуло 200 мешканців і
100 революціонерів; 72 ре-
волюціонерів зловлено і сі
тепер засідають на лаві
обжалованих.

Похорони.

Дня 5-го с. м. відбулись
в Нью-Йорку похорони Ми-
коли Цотоцького, одного зі
складачів „Свободи“. Мав
літ 16, походив з Сифтон,
в Канаді, де живуть его
родичі. Робив якийсь час
при „Канадйським Фармері“
в Виніпегу, а коли мину-
лої осені в друкарні „К.
Ф.“ вибух страйк, прибув
до Скентон, Па. і працю-
вав при „Свободі“. Був ла-
гідного успособлення, тихий,
згідливий, тому заскав собі
прихильність у всіх з ким
мав які зносини. Здоров'я
его було однак слабе, та
до того він ще простудив
ся, прийшло запалене лег-
ких а опісля галопуючі су-
хота і небіжика в протягу
кількох неділей не стало.
Помер 1-го Фебруара рано.

На телеграфічні запитани
родичів, чи прийдуть на
похорон не було відповіді
(мабуть задля лихої кому-
нікації і снігових замети-
лей). Похоронено его на
на цвинтарі Сьв. Тройці в
Брукліні. Обряду похоро-
ного довершено в церкві
сьв. Юрія. На місце вічно-
го спочинку відправляли

его усі що прицують при-
„Свободі“. Земля ему пе-
рм!

3 Савт Форк, Па.

Савтфоркська руска пара-
фія понесла велику страту
дня 23 го січня 6. р., в бо-
тім дни помер Ів. Р. Фіфік,
касієр і найдучший член
громади. Уродив ся 1864 р.
в Порацу, стол. Спіска;
до Америки приїхав 1883 р.
і перед 7 роками отворив
стор в Савт Форк, Па. Го-
ловно за его старанем з'ор-
ганізована ся громада 14-го
мая 1905 р., і тоді о. Ник.
Підгорецький обняв паро-
хію. Двесь громада має хо-
рошу церков і прекрасний
дім парох., цвинтар, разом
14 лотів, все вартости 20
тис. дол. Окрім того пара-
фія постарала ся, що бу-
дують ся філіяльні церкви
на Донло і Бівердейл вар-
тости 6 тис. дол. Похорон
відбув ся рано дня 25 го
січня, і церков була запо-
нена людьми всіх народно-
стей, а між иншими і бо-
гато Американців взяло у-
часть. О. М. Балоґ говорив
проповідь по руски, о. Н.
Підгорецький по англійски.
Банда американська при-
гравала від часу до часу.
Покійний жертвував на цер-
ков около \$400., а роботи
вложив вартости \$1000. О-
ставив жену і 9 дітей і до-
сить гарний маєток. Нехай
земля для него буде легка.

Осип Назарук.

Про двох царів глу- боної Росії: Голод і Шкорбут. (Конець).

Га, від божої кари не
втече, подумає дехто. Що
Росія і її цар винні, що
там голодні роки так часто
трапляють ся?

В тім ціла річ, що винні.
Во голод у Росії не е нія-
кою божою карою, тільки
наслідком кепської госпо-
дарки і недбальства та зло-
дійства урядників. Ось до-
кази:

1. Голодні роки вертають
регулярно і тільки—на ди-
во—в губерніях чорнозему,
де найкращий ґрунт!

2. Часто неврожай тра-
пляють ся тільки на хлоп-
ських ґрунтах, а на пан-
ських ні. За 15 літ (1883—
1897) виказує статистика,
що панські лани все мали
красний збір жита, чим
хлопські ґрунти:

З десятини вібрано пудів		
В губер- ній:	на хлоп- ських	на пан- ських
Орель	29	40
Тамбоф	39	49
Казань	29	38
Самара	25	35
Бесарабія	32	45
Херсон	22	31
Таврія	21	28
Катеринослав	20	28
Поділе	39	43
Київщина	42	46
Волинь	28	31
Харківщина	29	39
Полтавщина	36	41

На хлопських ґрунтах
„трапляють ся“ неурожаї
що 2½ року, а на пань-
ських що 10 літ; великі не-
урожаї на хлопських що 12
літ, а на панських що 62!
—3 того виходить, що го-
лодні роки—се ніяка „божа

кара“, тільки наслідок дур-
ної господарки. Ті роки
вертають тому так регу-
лярно і заглядають тому
частійше до хлопів, ніж до
панів, що чорнозем, котрий
у Росії майже не знає гною,
що кілька або кільканадцять
літ „вибиває ся з сили“—і
треба йому дати відпочати;
дідячі, що мають много
землі, можуть її ляпити
облогом, щоб відпочала,
хлопи ні, а бодай не в та-
кій мірі. І тому на хлоп-
ських ґрунтах слабший уро-
жай, і тому голодні роки
дують ся хлопам в знаки
далеко страшнійше, ніж па-
нам.

Окрім знесилення землі
вливає некорисно на уро-
жай винищене лісів. Вели-
кі ліси е там уже тільки
на північній границі чор-
нозему. Наслідком вини-
щення лісів е посуха та ко-
роткі зливи; знесилення а
негноєна земля не може
оперти ся тим некорисним
кліматичним змінам. Тре-
тою причиною неурожаїв е
те, що давне збіжжє виро-
дило ся.

Що держава повинна всі-
ми силами старати ся не
тільки поучити мужика про
причини неурожаїв, але і
дати йому поміч у важкій
праці коло поліпшення рілі
—се річ певна. Але ро-
сійським урядникам ані в
голові страшний упадок
хлопства. У виду великого
неладу, який панує в ро-
сійській адміністрації (уряд-
ництві), не знати навіть,
чи така поміч можлива. Ось
як виглядає „поміч“ з бо-
ку держави в голодні роки:
Російський мужик має за-
коном заперучене право на
поміч у голодні роки; тоді
мають хлопці дістати без-
процентові позички в гро-
шах і збіжжю з засобів і кас:

1) громади. Колиб гро-
мадських засобів не виста-
ло, то з засобів:
2) земств. А колиб і тих
не вистало, то
3) з державної каси.

Відкиж беруть ся ті за-
соби? Кожда громада му-
сить мати шпіклір, а в нім
по 1½ четверті на душу.
Та від того часу, як вида-
но такий указ, „душ“ при-
було, а збіжжя по шпіклірах
усе тільки, що перше, бо
нового указу в тій справі
не видано!... Але колиб хто
думав, що навіть тільки
збіжжя е в шпіклірах, кілько
перед 40 літами було при-
писано, то грубо помилав
би ся. Во чого не розкра-
дуть „урядові особи“, то
з'їдять миши, або просто
зогниє. І так, коли приїде
голод, то все треба зверта-
ти ся до земств, котрі ма-
ють збіжжя в шпіклірах і
гроші в касах, призначені
на „голодні роки“. Але на
жаль так збіжжя, як і гроші
е тільки—на папери. Треба
отже прохати центральне
правительство о поміч, і
тут доперва починає ся ко-
медія, якої світ не бачив,
а від якої „плакати ся
хоче“.

Нім голодуюче село ді-
стане з державної каси за-
помогу, діє ся ось що: на-
самперед подає громада
просьбу до повітового зем-
ства. Коли земський на-

чальник (щось як в Галиче-
ній повіт. маршалок) не схо-
ває тої просьби і скличе
дідичів на нараду, то вони
звичайно ухвалюють, що
треба заповога. А вони то
му такі милосердні, бо як
уряд дасть гроші на збіжжя,
то вони звичайно продають
йому солено свій посідл
Але їх ухвала йде доперва
до губерніяльного земства
Тепер з'їджають ся дідичі
в цілої губернії і починає
ся сварка між ними а гу-
бернатором. Вони кажуть,
що е голод, губернатор ка-
же, що нема, або що голод
невеликий. А треба знати,
що губернатор може цілком
не допустити до з'їзду зем-
ства, бо на те треба позво-
лення міністра внутрішніх
справ. Міністер питає йо-
го, чи е потреба скликува-
ти нараду, а він може ска-
зати, що ні. Але як уже
така нарада нарешті скін-
чить ся ухвалою, що треба
просити уряд о заповогу,
тоді доперва починають ся
переговори, як за велика
має бути та заповога. А
потому, де купувати збіжжя,
бо правительство хоче ку-
пувати там, де воно тане,
а дідичі знов доказують
йому, що транспорт вине-
се більше, ніж усе те вар-
та. І справді, трапляло ся,
що уряд платив за пристав
два рази тільки, що за збі-
жжя; а до того в Росії такі
дороги, що як піде троха
довший дощ, то про тран-
спорт і бесіди нема; мости
позривані, дороги позаму-
ловані, ніхто не поїде,
хочби хотів...

Та хто думає, що ро-
сійське правительство (уряд)
се щось одноцільне, той не
знає Росії. Там кожда міні-
стерія—окреме правитель-
ство; один міністер не сьміє
другому на пальці дивити
ся. Справа заповог нале-
жить до міністерії внутріш-
ніх справ. Але збіжжя за-
купує міністерія фінан-
сів. Міністерія рільництва
і державних дібр та заряд
коронних дібр також міша-
ють ся до тої справи, бо
від них залежить, чи хло-
пам позволять пасти худо-
бу та збирати дрова в дер-
жавних і коронних добрах.
А знов міністер комуніка-
цій (доріг) також має тут
голос, коли розходить ся о
доставу збіжжя для голоду-
ючих державними залізни-
цями. Всі ті міністри та
заряди спихають один на
другого роботу і вину; по-
встає правдива потопа
просьб, реляцій, оречень,
справовдань, протоколів,
приказів, указів, та зака-
зів і як там усі ті урядові
папери зовуть ся. Телеграф
і почта мають повні руки
роботи, урядники різного
калібру літають по селах у
повозках з дзвінками, а
хлопи—тимчасом голодують.

Справа, розуміє ся, ні-
коли не має кінця; надхо-
дять жнива, добрі або лихі,
і вони переривають цілу
ту торганину та біганину.
Але часом правительство
таки дасть земствам часть
потрібної заповоги,—і тоді
зачинає ся вже над тою
заповогою нова сварка між
губерніяльним земством а

повітовими земствами. Но-
ва, тільки менша потопа
реляцій, оречень, справоз-
дань і т. д.

При розділі заповоги,
котрі ніколи не вистарчає,
мужчини від 18 до 55 літ
не дістають нічого, діти до
року також нічого, а що
закон знає тільки ті „ду-
шні“ котрі в даній громаді
були тоді, як той закон пи-
сали, то можна собі пред-
ставити, що діє ся при по-
ділі заповоги...

Та годі! Всей дурноти і
лайдацтва російського уряду
не списав би і на воловий
шкірі. Тамшні чиновники
(урядники) спляють на-
віть роботу „Червоного
хреста“, там, що беруть
„участь“ у його акції.

Нашим доморослим обо-
ронцям царського слід по-
желати би тільки одного:
щоб вони хоч на кілька
літ дістали ся в лапи пра-
вославного царя та „рус-
ских“ урядників, а переко-
налиб ся, що нашим га-
лицько-польським панам ще
далеко до тамтих—і раз на
все вилячилиб ся в москов-
ської мотилаці.

(„3 Гром. Голосу“)

Руский Нью Йорський Боян

устроєне в Неділю дня 17
Фебруара, 1907.

перший великий концерт

— в Гали —

„MANHATTAN LYCEUM“

66—68 East 4th Street,

в Нью Йорку

з сльідуючою програмою:

- I.
1. Вступне слово, о. Чаплинський
2. Н. Румановський: „Ой вербо-
вербо“, хор мішаний.
3. Шевченко: „Топола“, віддекла-
мує п-і Сабіна Ярема.
4. І. Воробкевич: „Думи мої“,
хор мужеский.
5. Фортеня: „Пісні народні“,
відіграє п-і Л. Літинська.
6. В. Матюк: „Сив сокіл“, хор
мішаний.
- II.
7. І. Воробкевич: „Над Прутом“,
хор мужеский.
8. Декламация, віддекламує п.
Николай Гарас.
- 9 Ф. Колеса:
- а) „Закувала завуленька“,
- б) „Ой зійшли ся козаченьки“,
- М. Лисенко:
- в) „Та туман яром“.
10. Представлене в однім акті, „Не
жартуй з серцем“, відіграють:
п-і Сабіна Ярема і п. Юліан
Ситник.
11. Лисенко:
- а) „Козаченьку куда йдеш“,
- б) „На вгороді“,

Початок точно о год. 7 вечер.

Ціни місць:

- а) крісла, перші 2 ряди по 75 цт.
- б) „ слідуючі 3 ряди по 50 цт.
- в) „ решта рядів по 35 цт.
- д) стоячі місця по 25 цт.

На галерії: а) крісла по 50 цт.

б) стоячі місця по 30 цт.

Упрашає ся дуже ценно хто купити

який тикет заховати своє місце, аби

уникнути всякого можливого замішання

Родимці! Боян дуже много
працював і сильно приготавлю-
вав ся, аби сей перший Концерт
вийав величаво і щоб на чу-
жній дати можливість почути на-
шу пісню — а надіючи ся на
свої славні сили, певний, що
вдоволять Впов. Публику. Тому
хто хоче почути нашу руску
премрасну, сердечну пісню-му-
зику, хто хоче мило провести
кілька годин нехай не жадує на
тикет а ми певні, що не пожа-
дує сего.

До відбутім Концерті — Баль.

Музика знаменита. На сей
Концерт і Баль запрошав всіх
Вп. Родимців з Нью Йорку і око-
лиці як Брукліна, Джерзі Сити,
Йонкере, Пасейку і других
широ-сердечно

Комітет.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
о. Стефан Макар, Phone 46-12
11 May St., Ansonia, Conn.
Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1906-1908.
Председатель:
Константин Курів,
140 Essex St., Jersey City, N.J.
Місто-председатель:
Іван Парилляк, Terryville, Conn.
Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Подишка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
о. Лев Левинський, Minersville, Pa.
Осип Стеткевич, Olyphant, Pa.
О. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — однокласна рус-
ко народна організація в
Америчі.

Приймає членів від 1
року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа \$1000.00,
Посмертне за жінку \$400.00,
Посмертне за діти від 15.00
до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей
ніг або рук \$1000.00,
б) одної руки, ноги або ока
\$200.00.

Сли отець родини в шпитали
божевільних, Союз платить що
рску родині \$150.00.

Хто хоче вступити до
Союза, мусить вписатись
також до братства, яке на-
лежить до Союза.

Важне
для П. П. Секретарів
Р. Н. Союза.

Повідомляю раз на все,
що всі гроші належачі до
каси Р. Н. Союза пося-
лаєся так: на money-
order-ах або чеках виписує
ся ім'я Alex Sharshon,
Shamokin, Pa. Дальше так
виписаний money order або
чек не посилаєся до Голо-
в. Касієра, але враз з
вказаннями до Голов. Секре-
тара. Головний секретар
опісля відсилає їх до Го-
лов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Оголошене.

Отсим повідомляю Вас
П. П. Секретарі, що при-
ймаючи нових членів до
Руского Нар. Союза маєте
від кожного нововступаючо-
го відбирати: 1) вступне пі-
сля літ, так як було перше,
2) за грамоту 25 цнт., 3)
відзнака 75 цнт., 4) кни-
жочка 10 цнт., 5) на фонд
резервовий 2 цнт., 6) фонд

бідних 1 цнт. і 7) фонд на-
родний 1 цнт. При вступі
нових членів маєте уважа-
ти, аби члени були здорові,
чесні і добрі Русини і щоб
не перевищали 40 літ жи-
ття. Ті, котрі мають вище
38 літ а не скінчених 40,
мають предложити метрику
родження або який инший
документ, котрий би по-
свідчив про їх вік.

С. Ядловський, голов. секретар.

ВАЖНЕ!

До Вп. місцевих Урядників
Рус. Нар. Союза і всіх членів.
взагалі!

На підставі ухвали IX.
головної конвенції Руского
Народного Союза відбувшої
ся в Scranton Pa. повідом-
ляю сим вас, що буду на-
становляти місцевих
організаторів Р. Н.
С. Хто з пп. урядників або
членів скоче ванятись ор-
ганізацією своїх рідних
братів-Русинів нехай сейчас
зголосить ся до головного
організатора. Пп. місцеві
секретарі мають першень-
ство.

С. Ядловський,
головний організатор,
Box 76, Jersey City, N. J.

Повідомлене

для всіх відділів Р. Н. Союза.

П. П. Секретарі!

Отсим повідомляю вас,
що кожного місяця на-
лежить ся повідомити мене:
хто був прийнятий до брат-
ства, хто вимазаний; хто
був прийнятий з переступ-
ним листом, а хто взяв пе-
реступний лист; хто змінив
посмертне на скільки і ко-
му помер; скільки членів
повідіало в братстві на ці-
ле а скільки на половину
посмертного. — Всі такі
зміни треба написати на
Місячній Справі, т. е.
на картці, котра прийде
вам з кожним розметом і
ту картку по кожнім мі-
тингу або найдальше до
29-го заслати разом з де-
клараціями і переступними
листами, если які будуть,
на адресу:

Theo. Labowsky,
Box 76, Jersey City, N. J.

Після тої місячної спра-
ви прийде вам слідуєчий
розмет, а котре братство не
пришле такого повідомлення
на час, то его розмет буде
такий сам, який був поце-
редний, а члени, котрих
братство хотіло прийняти
або вимазати, не будуть
прийняті ані вимазані аж
доперва на другий місяць,
бо на 30-го замикаєся ра-
хунок членів і розсилаєся
розмет.

Теодозій Лабовський,
рекорд. секр. Союза.

Читайте!

На підставі ухвали Конвен-
ції „Союза“, кожде братство
приналежне до „Союза“, по-
винно мати отей книжечки:

- 1) Книжку членів (Імено-
слав).
 - 2) Книжку місячних збодо-
к.
 - 3) Книжку касову і прото-
колову.
- На сі книжки повинно кожде
братство заслати 5 доларів до
каси „Союза“.

До всіх відділів

і членів „Р. Н. Союза“ і до
вділ і сиріт оставших по
членах.

Отсим подаєсь до загальної ві-
домості слідуєче:

1) Всі гроші по умерших чле-
нах „Р. Н. Союза“, котрі були
записані для повістання сиріт і ко-
трі еще до сего часу не були ви-
плачені, находить ся в Фонді си-
риським каси „Р. Н. Союза“.

2) Ті гроші Головний Уряд не
може і не має права виплатити
лаше повнолітнім сиротам (спад-
коємцям) або їх правним опікунам.

3) Спадкоємці не мають права
жадати від організації „Союз“
проценту після своєї волі, а лише
такий, який каса „Союза“ поби-
раз, і від того часу, від коли об-
ставини нашої організації позво-
лили сі гроші упорядкувати і у-
льковувати в Фонд сириський не-
нарушимо.

4) Головний Уряд „Союза“ був
всегда і есть тепер і на будуче
приготований сі гроші спадкоємцям
виплатити, если спадкоємці вне-
суть свої жадання, а з ними дадуть
нашій організації „Союз“ легальні
покітованія.

5) Спадкоємці-сироти, котрі суть
дорослі, се є повнолітні (в Амери-
ці маючі 21 літ свінчених), мо-
гуть свої жадання вносити до Го-
ловного Уряду „Союза“ і разом
прислати метрику уродження, а Го-
ловний Уряд сейчас виплатить ім
належити суму.

Зі старого краю, Угорщини або
Галичини, спадкоємці можуть вно-
сити свої жадання через своїх опіку-
нів або урядників ц. к. повітових
судів — каси сиротинської. Такі
жаданія повинні іти через консулат
австрійський тут в Америці (33
Broadway, New York City, America),
а консулат повідомить і передасть
сі папери нашому уряду і ми
вишлемо сі гроші через консулат
до приналежного суду — до каси
сириської.

6) Опікуни малолітніх сиріт в
Америці, если хотять дістати гро-
ші сирітські в каси „Р. Н. Союза“,
мусять бути узнані тутайшими
кортюними властями і мусять за-
слати копію декрету опікуничого до
Головного Уряду „Союза“, на
руки головного секретаря Mr. S.
Jadlowsky, Box 76, Jersey City, N. J.

7) Спадкоємці, котрі находить
ся в краю і суть повнолітніми
(мають 24 літ), можуть свої жа-
дання вносити впрот до Головного
Уряду на ім'я председателя Mr. K.
Kirezow, 140 Essex St., Jersey City,
N. J., North America, але мусять
залучити посвідчення уряду громад-
ського, метрику уродження, почтовий
адрес і спис скільки в родині о-
стає молодших спадкоємців і їх
імена.

8) Всі відділи і братства „Р.
Н. Союза“ як і повістані здовні і
сироти обовязані прислати спис
сиріт і їх імена, вік і адрес, ко-
трих частка посмертна знаходить
ся в касі „Р. Н. Союза“, і то
безпременно до Головного Уряду,
а Головний Уряд опісля повідомить
церквіфікатами спадкоємців, яку
кождий має суму в сириським Фонді
„Р. Н. Союза“.

Дано в Jersey City, N. J. дня 16.
Січня, 1907 р.

К. Курів,
гогов. предс.

Увага.

Понеже давалось чути поміж
спадкоємцями, вдовами по умерших
членах, а навіть поміж членами
невдоволене і нарікане в причини
сириських грошей, котрих органі-
зація „Союз“ опікуєсь, але з них
жадної користі не має, проте Го-

ловний Уряд уважав за потрібне
пояснити сю справу членам „Со-
юза“ і тим вказати, що деякі чле-
ни або відділи не мали причини
нарікати на організацію „Союз“.
Будьто би она не хотіла комуна-
буди сириських грошей виплатити.
Наша організація кожного часу сі
гроші виплатить, але лише тому,
хто дасть легальний ресіт, покві-
товане, котре може дати поруку і
забезпечене від непотрібних страт
для організації.

Для того на будуче повинні па-
нове члени „Р. Н. Союза“ уважа-
ти, в який спосіб своє посмертне
назначити і записувати. Не єсть
розсудно і мудро, если член „Со-
юза“ має добру, дбалу жону і має
маленьких трое, четверо дітей а
не посідає жадного заощаженного
капіталу, записувати своє посмерт-
не в „Союзі“ одну сотку на цер-
ков в краю, другу сотку на цер-
ков в Америці, одну сотку жоні а
решту на діти, бо що тоді дієсь
по його нагній смерті? „Союз“
виплачує по его волі, а бідна же-
на дістане сотку або дві, запла-
тить похорон, а діти остануть го-
лі і голодні. Тоді вдова впадає в
роспук, плаче, і нарікає на „Со-
юз“, домагаєсь від організації
тої частки, котру признав
єї муж для дітей, але тимчасом
„Союз“ не має права такої частки
жені виплатити, хаба під умови-
ми поданими повисше. Таких ви-
падків маємо багато і часами они
шкодять організації. Правда, се
красна ціль дарувати на церков,
але полишити шось дітям то пер-
ший обовязок, бож діти звичайно
ще маленькі і безсильні. Они по-
требують днес їсти і убраться,
они потребують школи, они потре-
бують опіки, они нікого не мали
тільки тата і маму. Тата стра-
ти, а мама безрадна, бо що она
з ними порадиць, если не має
звідків їх ховать? Они би собі за-
робили, як би повиростали, але
щож тепер они зроблять? Днесь
один доллар зробить ім більше при-
слуги, як колись тих сто або і
більше, що мають дістати. Як бу-
дуть сильні, дорослі, тогди для
них поле отворене. Они тогди го-
дні собою зарядити. Се суть прав-
диві образці наших людей в Аме-
риці, які стрітили нещадну родину
по умершим члені „Союза“.

Дятого, дорогі Брати, уважайте
в який спосіб забезпечити свою
родину, бо подібний випадок ми
маємо тепер, де отець умираючи
зробив тестамент і записав частку
на трое маленьких дітей без тата
і без мамі і без опіки. На їх
прокормлене остає всего 80 дол. в
розпоряджого фонду і Головний
Уряд „Союза“ лемить собі голови,
що має зробити з тими малими,
а частку їх сирітську не може ім
виплатити доки не будуть мати
правних опікунів.

К. Курів,
головний предс.

До відомості членам братства

св. О. Николая і відділу 4-ого
в Jersey City, N. J.

Сим подаєсь до відомості, що
місячний мітинг сего братства від-
будєсь дня 10-того Лютого в гали
Д. Голіда 38 Green Str. Сей
мітинг буде проваджений місцеві-
ми урядниками під контролею го-
лов. урядників предсід. і секре-
тарів.

Члени четвертого відділу, котрі
еще не вступили до братства св.
О. Николая, мають явити ся осо-
бисто і если хотять платити до Со-
юза і бути членами мусять перше
вступити до братства св. О. Ни-
колая і заплатити місячне 25 ц.
до каси братської.

Братство св. О. Николая буде

приймає нових членів в сім
місяці за мале вступне 25 цнт.

Від Головного Уряду
К. Курів, голов. предс.
С. Ядловський, фінан. секр.
Т. Лабовський, рекорд. секр.

Посмертні вісти

ПАРАСКА ОУАЛКА жона Стефа-
на члена Р. Н. Союза від. 53.
Pittsburg, Pa. померла в краю
5 Новембра 1906.

ІВАН ГОРЩАК член Р. Н. Со-
юза від. 2. Mt. Carmel, Pa.
помер 14 січня 6. о. Небічик по-
ходив з Галичини села Нова весь
пов. Н. Салч.

ЙОСИФ КМІЦЬСЬКИЙ член Р.
Н. Союза від. 96. Pittsburg, Pa.
помер 24 січня 6. р. забитий
стрілковою. Небічик походив з Га-
личини, села Бєвківці, пов. Санок.

Вічна пам'ять!

Рух

в відділах Р. Н. Союза.

Повідомлене.

Уряд братства св. Арх. Михайла від.
„Союза“ ч. 85 в Гейзелтон, Па. по-
відомляє всіх членів того братства, що
дня 10-го Фебруара с. р. відбуде ся
наш мітинг в гали під цервою. Проси-
мо всіх чесних Русинів, котрі еще не
належать до братства і до Союза, що-
би появили ся на сей мітинг, то ся їх
вдячно прийме. А і то даємо до відо-
мості, що до Союза приймаємо також
жени.

Мих. Мардиняк, предс.,
А. Романьчак, секр.

приймає нових членів в сім
місяці за мале вступне 25 цнт.

Від Головного Уряду
К. Курів, голов. предс.
С. Ядловський, фінан. секр.
Т. Лабовський, рекорд. секр.

Посмертні вісти

ПАРАСКА ОУАЛКА жона Стефа-
на члена Р. Н. Союза від. 53.
Pittsburg, Pa. померла в краю
5 Новембра 1906.

ІВАН ГОРЩАК член Р. Н. Со-
юза від. 2. Mt. Carmel, Pa.
помер 14 січня 6. о. Небічик по-
ходив з Галичини села Нова весь
пов. Н. Салч.

ЙОСИФ КМІЦЬСЬКИЙ член Р.
Н. Союза від. 96. Pittsburg, Pa.
помер 24 січня 6. р. забитий
стрілковою. Небічик походив з Га-
личини, села Бєвківці, пов. Санок.

Вічна пам'ять!

Рух

в відділах Р. Н. Союза.

Повідомлене.

Уряд братства св. Арх. Михайла від.
„Союза“ ч. 85 в Гейзелтон, Па. по-
відомляє всіх членів того братства, що
дня 10-го Фебруара с. р. відбуде ся
наш мітинг в гали під цервою. Проси-
мо всіх чесних Русинів, котрі еще не
належать до братства і до Союза, що-
би появили ся на сей мітинг, то ся їх
вдячно прийме. А і то даємо до відо-
мості, що до Союза приймаємо також
жени.

Мих. Мардиняк, предс.,
А. Романьчак, секр.

Оголошене.

Братство св. Іллі прор. від. 40 в
Скрентон Па. вибрало слідуєчий но-
вий уряд на рік 1907: І. Леванський,
предс.; Т. Шеремета, кас.; Ляшко Дем-
ко, секретар; А. Віляцкий, контролер;
Я. Лулик, дозорчі хорих. Мітинг від-
будувать ся що четвергої неділі. Всі,
що не поплавили вже за два місяці
(коло Пасайки), хай вирізняють за
легкість і подадуть свою адресу, в про-
тивнім случаю будуть вичеркнені в Со-
юза і братства. Адрес:

Lesko Demko,
440 Alder Str., Scranton, Pa.

Оголошене.

Новий уряд братства св. О. Николая
від. 104 в Перт А.бей, Н. Дж. на рік
1907: Н. Ваньчак, предс.; В. Борсук,
кас.; К. Шкурат, секр.; А. Федорин, А.
Лабуза, контролери; М. Стрельський,
О. Грипо, Гр. Волошин, М. Шенечкий,
дозорчі хорих; М. Луців, прапорник; О.
Когут, дверник.

А. Шкурат, секр.

Оголошене.

Братство св. Петра і Павла від. 146
в Мікісавс, Па. відбуде свій мітинг в
гали над компаньїним шитором, 150
Огайс Стріт що третої неділі в місяці
о 2 год. попол. Хто в членів не прий-
де на мітинг, або не передасть гроші
через другого, буде караний на 25 ц.
Йосиф Фальс, секр.

Оголошене.

Братство св. Арх. Мих. від. 31 в Е-
лланор, Іа. відбуде свій річний мітинг
10 Фебруара (в другу неділю по 1-ий),
на котрм буде вибраний новий уряд на
р. 1907. Кождий обовязаний прийти
під карюю 50 ц.

О. Бобалиш, секр.

Оголошене.

Братство Покр. Пр. Бог. від. 7 в Мі-
наду, Па. вибрало слідуєчий новий
уряд на рік 1907: А. Капітула, предс.;
Ст. Поступак, секр.; А. Янкевич, кас.;
Теодор Майнх, записник; С. Пухир
і П. Нестеряк, дозорчі каси; І. Хруц,
капітан; Т. Ткач, дверник; П. Нога, І.
Копій, П. Яцканич, Н. Мапанж, Т. Рось,
І. Цихер, С. Пихер, дозорчі хорих. К.
Поступак, Д. Баволяк, І. Посипанко,
контролери.

Ст. Поступак, секр.,
Box 68, McAdoo, Pa.

Повідомлене.

Братство св. Ів. Хр. від. 121 в Трен-
тон, Н. Дж. вибрало слідуєчий новий
уряд на рік 1907: Г. Дубчак, предс.; Ів.
Гудак, кас.; Ів. Паславський, секр. О.
Мурманка і Гр. Новик дозорчі хорих; Ю.
Зупко і М. Шкурла контролери; Ів.
Цігерей, Ю. Воля, Ю. Дворочник, Ю.
Прайода, дозорчі хорих; Ів. Колосар,
дверник; Ю. Зупко, організатор.

Просить ся, щобі всі члени припо-
дили на мітинг і тощо платили. Хто
не явить ся на мітинг 17 Фебруара і
не виплатить дову, перестане бути

Братство св. О. Николая буде

приймає нових членів в сім
місяці за мале вступне 25 цнт.

Від Головного Уряду
К. Курів, голов. предс.
С. Ядловський, фінан. секр.
Т. Лабовський, рекорд. секр.

Посмертні вісти

ПАРАСКА ОУАЛКА жона Стефа-
на члена Р. Н. Союза від. 53.
Pittsburg, Pa. померла в краю
5 Новембра 1906.

ІВАН ГОРЩАК член Р. Н. Со-
юза від. 2. Mt. Carmel, Pa.
помер 14 січня 6. о. Небічик по-
ходив з Галичини села Нова весь
пов. Н. Салч.

ЙОСИФ КМІЦЬСЬКИЙ член Р.
Н. Союза від. 96. Pittsburg, Pa.
помер 24 січня 6. р. забитий
стрілковою. Небічик походив з Га-
личини, села Бєвківці, пов. Санок.

Вічна пам'ять!

Рух

в відділах Р. Н. Союза.

Повідомлене.

Уряд братства св. Арх. Михайла від.
„Союза“ ч. 85 в Гейзелтон, Па. по-
відомляє всіх членів того братства, що
дня 10-го Фебруара с. р. відбуде ся
наш мітинг в гали під цервою. Проси-
мо всіх чесних Русинів, котрі еще не
належать до братства і до Союза, що-
би появили ся на сей мітинг, то ся їх
вдячно прийме. А і то даємо до відо-
мості, що до Союза приймаємо також
жени.

членом Мітингу відбувають ся мітин-
гів третій неділі по першій в парафі-
ній школі.

John Paslawski,
424 Federal St., Trenton, N. J.

Повідомлене.

Головний мітинг тов. „Защита
Св.“ в Нью-Йорку відбуде ся дня 18-го
лютого о год. 7-ій в четвера від ч. 48
Бвю А. На порядку деннім вибір
нового секретаря і инші важкі справи.
Хто не явить ся на мітинг, на того на-
ложать ся грошову кару. Рішюч
„Р. Н. Союза“, але не вирізняють
своїх залежностей, будуть вичеркнені.
За комітет
Ф. Підгірний, чинкас. секр.

Великий Баль

в театральним представленим устроє
тов. „Боян“ в Іллікерс, в суботу дня
9-го Фебруара в Гали Тевтонія (Teutonia).
На той баль запрошує, як Юнкерів,
так само і доколичних Русинів.

Театральне представленим: „Пан
св.“, шпугу в 3-ох діях, відіграють
слідуєчі особи:
Григорій Біловуб — Іван Іувай.
Катерина, его жінка — Емілія Гон-
чарик.

Анна, єї дочка — Марія Войтович.
Олена, подруга Анни — Олена Ко-
вальчик.

Іван, брат Олени — Іван Сняк.
Михайло, парубок — Іван Хома.
Олеся, жанда — Йосиф Вароха.
Софрон, писар — Іван Павалки.
Петро, слуга — Андрій Серафим.

Баль розвічає ся о годінні 8-ій попол.
а театральне представленим о год. 8-ій
вечером.

Вступ від особи 50 цнт., 35 цнт., а
діти від 9—14 літ платять половину.
Дохід на церков.

Анаторское представленим:

„Амер. Шляхтя“ і баль

Устроєне братство св. Володимира в
НьюЙорку дня 2-го марта 1907. в гали
Manh ttan Lucetm число 66—68 E. 4. St.
(між 2 а 3 Ave). Початок о 7. год. ве-
чером.

На се представленим і баль запрошує-
мо всіх чесних Русинів і Русинки в
Нью-Йорку і околиці. Тікети по 75, 50,
35 і по 25 цнт. По театрі танці. За до-
бру забаву рунуть балетний комітет.

Алекс. Довганюк, предс.,
Антін Шеремета, кас.,

В справі видавництва календаря Р. Н. Союза на рік 1908.

Календар на р. 1907 вже вийшов в світ і кожний майже член „Р. Н. Союзу“ має його в своїх руках. Правда, календар сей може не такий як треба, але вона в тім не редактора а короткого часу, в якому треба було календар наскоро владати. Щоб календар „Р. Н. Союзу“ на р. 1908 міг появи́ти ся бога́тий що до змісту і ілюстрацій, запрошує ся отсім всіх наших людей доброї волі до співучастя в редакції. Хочемо, щоб матеріял до календаря був у редактора найдалше до Юлія сего року а в той спосіб календар вийде скорше і скорше можна його буде розпродати не членам „Р. Н. Союзу“. Отже потрібні нам суть: статки, короткі оповідання, наукові статі і звістки, дещо з історії нашого народу і т. д. Рівном просямо присилати нам фотографії церков, шкіл, товариств, хорів і т. д. Дуже були би пожадані такі фотографії з Канади і Бразилії. Письменникам будемо платити від печатаної стрічки 2 згідно 3 центи від оригінальних праць а від перекладів 1 цент. Прикінці календаря поміщує ся оголошення (адвертайзменти); просимо наших людей щоб по всіх місцевостях збирали від бизнесменів оголошення. За се заплатять ся їм 25 ц. від кожного сколектованого долара. Від оголошень треба числити \$1.50 за цаль (инч). Гроші треба брати наперед.

В справі календаря на р. 1908 треба відносити ся до усього до:

Rev. St. Makar,
11 May Str. Ansonia, Conn.

Rev. St. Makar,
11 May Str. Ansonia, Conn.

Заява на допис, „на розум джерзисітскому радиналові“.

Знов охляпались мене в своїй шматі „Неправда“ своїми брудними помиями яких у вас небрак, будуть би я був причиною скверни дому Вожово (?), так, що татуньцю Обухевич бу-ли змушені переселяватися церков і викроплювати радикалів в Джерзисітській парохії. Не буду на будуче і теперішнє відповідати бо всі минувші і теперішні дописи звернені проти мене не були концентровані і писані тими непростими і невинними ніби урядниками сеї церкви, котрі підписані були під дописом. Се зробив адін неможливо гадкований, ні простий, ні кривий но настоячий хрунь (не Лемко) і не парадіяний а настоящим ри...ом, про котрого я уже писав свого часу в „Свободі“. Він боїть ся підложити своє ім'я, але хотів би продовжати ширити ненависть по між нашими людьми і дальше тихцем гузати тих, що тепер кають ся своїх гріхів і видять що їх діла вийшли дуже а дуже на некористь.

К. Курчів.

Всячина.

В одній школі в Шікаго дівчинка покаржала учительці, що деякі хлопці курять папіроси. Учителка візвала полісмена і той обшуковав хлопців, але не найшов нічого. Тоді оден італійський хлопець погрози́в дівчинці, есе́я ще раз важить ся скажити на хлопців. Дівчинка знов покаржилась учительці, а се́ пізвала знов полісмена. Полісмен взяв італійського хлопця, взяв з него одіж і обкладав его довгим пати-ком приговорюючи: Ви Італійці приходите тут, робите гроші і вертаєте назад до Італії. Полісмен був Айриш—Келі. Родичі завели сейчас побитого хлопця до лікаря, а полісмена закаржили до суду, але судія перейшов над скаргою до дневного порядку. Чужинці страшно обурені сим поступком учительки, полісмена і судії.

Звірські інстинкти в людях не затерлись, доказом чого кроваві бійки, борби з биками і т. п. Послідніми часами в Мексику сейчас за границю Злучених Держав уряджено публичну борбу бика з буйволом. На сю комедію прийшли дивитись тисячі людей. Вофало поборов бика хоч і не бив его, але при тім мало не вислав одного з пікадорів на лоно Авраама. Люди яких бавлять сего рода видо́вища, справді недалеко відбігли від лютих звірів.

В Меріден, Мисс. судя наложив кару на одного чоловіка за се, що той вибив батогом Нігра. Подивившись судию на улици, засуджений ударив его в лице і вва́вив на землю. В при-годі судії став его оден товариш. Він при помочи револьвера змусив засудженого стояти спокійно в той час, коли судя батогом смарував его плечі. Усе те стало ся в однім з першорядних готелів міста.

НА ВІДПУСТ!

Хто з Вас дорогі християнські душі не пригадує собі старокраєвої „Kalwary“, „Golgoty“, або такі наших руских відпустів? Кілько там ксьондзів, яка сила народу! А всюди рух. Крамарі викладають і вихваляють свої товари: той курункі, той плакатірже, там той образи, ще инший папшорти до неба, а там далі „за очима“ ливо, ковбаси, горівку... словом відпуст. А по при дорозу каліки з цілого світа. І сліпі, і криві, і горбаті, а з цілком прості. А що вже не співають! Воже! і до віку слухавби бідний чоловік. Є і за небо, і за пекло і за Лазара, а як зачепить за Варвару, то не раз і плакати треба. Отже пригадуйте собі ті часи? Певно! Хто недавно з краю — але хто тут цару літ! Що в таким зробити? — Йди братку до греко-каволической русской церкви в Braddock, Pa.,!! Знаєш преці там, де були через чотири місяці ссудником бувши отець

„Візитатор“. Там то відпуст — там то співи а особливо в часі рожданця. Щобись небоже вібрав всіх старокраєвих дідів, зі всім відпустів і празників, то не дорівняють навіть одному брадовскому бачикові, котрого бувши о. Візитатор вивчили, а котрий дівравши собі „ноту“, як не вно́ре під третє небо:

„Panno milostiva,
Matko Rozencova
Primituvaj sa vzičky za nas!“

то мусиш оперезати черво́ дубельтово, щобось зо сміху не тріс!

То як часом наш дід помилить ся на Варґарі, а всі діди зглядають ся і проклинають, так і ту по відспіваню бачикового соля, одні сміють ся, другі здвигают раменами, а декотрі, що ходять часто до словенського костела і знають „tu рівніску“ такі на голос кажуть: „Pre visoko basik vzali — ne možu sahas“. Я знов дивлячи ся на „vevli-koch“, як они повтаряли раз в раз за басіком „tera i v hodine smrti našej — amen“, запітав себе, що винен бідний руский народ, що Господь так тяжко его карає? — Чим знов могли прислужити ся сьвя-тим угодникам бувши о. Візитатор, що їм власне поручено таку підлу, латинізаторську місію? Такі гадки шибали раз в раз по голові так, щом стратив відпуст, бо навіть не помолив ем ся за „них“ від-епі-скупскую греко-каволическую, мади́ронську душу.

Підпугий Паломник.

ЗАКЛЯТИЙ.

Мотко Пахтар — мав на-згіршу шкапу, котра со-лею в очах стала злодіям — тож одної ночі зайшли до шкапи і коли оден з пах-повів шкапу уліс як свою, другий аложив собі уду на голову і стоїть при жо-лобі.

Коли Мотко як звичайно хотів рано запрягати, аж онімів з переляку — за-ставши при жолобі незна-когого змісто свого коня.

— Небійте ся Мотку, відзиває ся злодій — я бачи-те був за мої лихі вчинки заклятий в вашого коня, тепер Господь — нарешті змилосердивсь...

Жид — котрий був троха забобонний, зняв дрожачи-ми руками уду з голови злодія, й пустив его на волю.

Але що пахтары до-конче треба було шкапи, проте вибрав ся на ярма-рок, щоб купити другу, й на велике своє зачудоває ся пізнає свого коня, котрого держав якийсь чоловік.

Тож Мотко ненадумую-чи довго — праступає до шкапи, й грозючи їй таєм-ничо під очі — шепче:

— Ти лайдак, розбійник!... ти знова що знайстрував?... Ні, ні. Я тебе більше не хочу ти паскідник... й купив другу шкапу.

ЗЛЕ ТРАФИВ.

В нашім містечку на Ма-гурщині відбував ся прав-ник, на котрім — як і за-галі в усій Галичині — аж роїлось від дідів.

Розуміє ся, що кожний з них старавсь як найліпше молитись, або набожно спі-вати, щоб більше часло лю-дий звертало на нього ува-гу.

Тож оден старий дід, ко-трій сидів на самому пе-реді, в голос відма́вляв „Лі-танію“ до Матери Вожої і коли вимавляв слова: „o gwiazdo sprawiedliwości“, якраз по при нього пере-ходив місцевий судія, а ду-маючи, що то дід до него застосовав ці слова, всунув з вдячності дідові в руку корону...

Добре, подумав собі дід, і коли за хвилю тою са-мою дорогою переходив мі-сцевий адвокат, дід гукнув: „o stolico mądrości...!“ й адвокат, котрий любив щоб его хвалили — дав дідові другу корону.

— Не але мені сьогодні йде подумав собі дід. І за-охочений своїм винаходом, з вдоволенем споглядав в сторону, з котрої наближа-ла ся місцевого польського паро́ха „госпо́са“.

Тож коли приближала ся, дід гукнув на ціле горло: „o pascynie duchowne!“

— А чорта з копитами тиб діду з'їв... відрубала люто „госпо́са“, і дала ді-дови — пательнею в лоб...

М. Беля.

Що не пожиточне? З дурним чоловіком гово-рити.

Жмурити оком на тем-ного — З порожнього горнятка пити.

В печі сушити лід — Ловити рибу у лісі.

На морю хвалі числити — Водю гасити сонячні лучі, Лисого стричи.

Цеглу мити, Мурина білити. Перетягати осла через іголки вухо...

Вітер в скриню ховати... Бабу стару до танцю на-ганяти.

А з Москвофулами поле-мізувати...

М. Беля.

Непорозуміли ся. Артист маляр: Чи позво-лите пані, що я намалюю вашу чудову хату?...

Селянка: Про мене! Як хочете, то можете і цілий паркан помалювати.

При іспиті: Професор: Коли ви до-бродію поклечите до хоро-го лікаря на консіліум?...

Студ.: Наколи буду в-страху, щоб хорий не за-стиг під моїми власними руками.

Один пастор по науці бі-блій в школі дівочій питає дівчат, чи они чого не роз-уміють. „Так е“, відпові-дає одна. „Прошу мені ви-товкувати, що хотіли ті два панове від Зузання в ку-пели? Пастор не надумую-чи ся довго відказав: „Моя дитано, они певно хотіли принести їй фіговий листок“.

В сільській школі. Учителка: Скажи мені Мотку, по що маємо урук пальці з нігтями.

Малий Мотко: Хіба па-ні учітьлька не жають?

Учит.: Ну? — Малий Мотко: Щоб ми ма-ли чим блоха і вош за-дусити!...

Розсіяний. — Пане господар! в ро-солі аж дві мухи. — То певно близнята.

Медитація жебрака: Дакоть мені милостивю і-татають: чому не працюю? Суть отже люди, котрі до-тепер не знають, як тяжко́ то працює е жебраче!...

Осторожний: — Ти дістав дванацять літ криміналу. Чи маєш е́ще які жа́дана?

— Так пане судия. Про-шу донести мой жінці, щоб не чекала на мене з обідом...

З суду: Ви уклали 12.000 дол. Чому?

— Нужда склонила мене до сего, пане судия.

— Алеж, щоб заратува-ти ся, ви потребули дале-ко меншої суми.

— Правда. А щож я ви-нен, що в касі було аж 12.000.

НАЙВІЛЬШЕ НЕЩАСТЕ.

Капітан Галь в часі роз-мови зі Скотом завважав, що люди за богато побива-ють ся після втрати маєт-ку. „Чи незиваєте се, пане, малим нещастем коли чо-ловік протратить свій ма-еток“? „Се не так прикро, як втратити приміром при-ятеле“. Ваша рація. Або втратити честь“, се також правда. „Або як втратити здоровля“. Цілковиту маєт-рацію. Обовязком нашим є́сть про здоровля, як про купу грошей. Не говоріть, що се нічого не значить і що се скоро про-мине, коли чується нездо-рові. Можливо, але з сего може жививатись велика хо-роба. Ся вже при слаби́х ознаках хвороби зажите Трі-нера амер Елікеіру гірко-го вина, хвороба уступать певно і мете тішатись до-брим, повним здоровлем. Ві-вєйх слабостях жолудка, о-слабленія, некроковности і зденервованія є́сть оно най-лучшим ліком.

Дістати можна в аптиках або в фабриканта: Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

На 1907 рік. „РАДА“ На 1907 рік.

РІК ВИДАННЯ ДРУГИЙ

газета політична, економічна і літературна

виходить у Києві що дня, окрім понеділка.

„РАДА“ має широку програму, як звичайні великі політичні газети: дає щоденний огляд життя політичного, громадського, економічного і літературного на Україні, в Росії й по чужих землях; звістки про всі світові події: поезії та оповідання; фелетони: політичні, наукові і белетристичні.

„РАДА“ має власних кореспондентів у Петербурзі, Москві, Харькові, Одесі, Полтаві, Чернігові, Херсоні, Житомирі, Кам'янці-Подільському і по інших місцях України та Росії, а також і за кордоном: у Львові, Чернівцях, Відні, Парижі і Берліні.

Газета буде виходити в побільшенім розмірі.

Працює давніших і нових вісничих письменників, які обіцяли свою участь в новому році, програма газети поширять ся. Зроблено буде все можливе для того, щоб зробити газету органом всієї України і дати перегляд життя різних її частин, в Росії й за кордоном. Особливо уважатиме Редакція на те, щоб дати читачам по змозі повний образ не тільки суспільно-політичного, а й духовного й культурного українського життя та його еволюції в Росії й Астро-Угорщині. Потреба й змагання сучасного українського життя будуть преля-чувати ся ширші статі теоретичного змісту. Стоячи на основі поступового й демократичного українства, газета не буде партійною й даватиме місце статтям, які будуть освітлювати ці питання в різних партійних становищах поступового й демократичного напрямку.

Умови передплати: до Америки на рік 6 дол., на пів року 3 дол. Адрес редакції і головної контори: у Німві, Велика Підвальна вул., д. 6, біля Золотих Воріт. Редактор М. Павловський. Видавець С. Чиналенко.

Просимо усіх хто має посилати нам гроші, поси-лати їх або поштови-ми моні ордерами або драфтами на Нью Йорк а не чеками, бо ми від одного чека мусимо пла-тити 10 центів за сколек-товане а крім сего на такі чеки не можемо діста-ти грошей через два тиж-ні, бо стільки менше бі-льше требає сколектоване не Нью Йорського чека.

Редакція „Свободи“.

Найліпша Спосібність

купити одному на ціле місто руску гросерію. Гросерія знаходиться між Русинями.

Властитель примушений продати сю гросерію, бо відійде до краю зади́в браку здоровля в родні.

Бизнес приносить місячно 130 долларів або і вше, з чого є 25 процент чистого доходу.

Рент місячний 11 долларів. Ціна при-ступна. Все то гарантує властитель.

Голоситесь на адресу редакції „Сво-боди“

Swoboda,

184 Hudson St., New York, N Y

1907 рік.

ВІДКРИТА ПЕРЕДПЛАТА

на

Рідний Край

Тижнева українська часопись політична, економічна, літера-турна і наукова.

У часописи заведені ось які відділи.

1. Що потрібно для нашого народу, особливо для селян хліборобів і всіх трудящих людей.

2. Що діється ся на Україні, також в Галичині й на Буковині.

3. Що діється ся в цілій Росії. Звістки з столиці.

4. Що діється ся по чужих землях, що єсть там доброго що й нам би годило ся.

5. Звістки й листи з різних городів і сел (про семства, товариства, про все що діється ся доброго і лихого).

6. Наукові статі і звістки (історія, література, медицина, ветеринарія; сільське хазяйство, промисел, й т. д.).

7. Оповідання, вірші, фелетони.

8. Дрібні звістки (про заробітки, га, чини, й т. д.).

9. Бібліографія. — Зміщення загато-лів і відповідей редакції про всі цілі і судові, хазяйські та інші.

10. Оповідки усні.

Хто підпишеть ся на цілий рік, той получити такі безплатні додатки:

1. Дві картини звичного українського художника П. Ю. Сластьона: 1) Коб-зар, 2) Гайдамаки.

2. Український календар „Рідний Край“ на 1907 р.

Передплата за часопис на рік 2 долари.

Листи і гроші засилати треба на а-дресу Полтава, Пушотопольська ул. Про. 41, редакції часопису „Рідний Край“.

Редактор-видавець М. Дмитрієв

Календарі на 1907 рік

в Росії, Галичині і Угорщині в пре-гаряних образах. Купуйте поки суть. Ціна 30 центів.

M. J. Murin,
326 Nepperhan Ave.
Yonkers, N. Y.

